

საბავშვო

ს.ბ.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

	83.
1. ჩვენი დედების და დების დღესასწაული—შანის	2
2. წითელი ხელსახოცი.	3
3. მშრომელი ქალები—ლექსი—ე. რომელაშვილის.	6
4. ჭიათურა—ლექსი—ე. პოლუმორდგინოვის	7
5. დიდება სოფელს—ლექსი—არნო ონელის	7
6. ორი კანონი—კ. ლეოსი	8
7. ჩვენი ბელადები	12
8. ჩვენი მუშაობა	12
9. სანიტარულ-ჰიგიენური ჩვეულებანი პიონერთათვის—მ. გორგაძის	13
10. როგორ უნდა ჩამოვაყალიბოთ რგოლის და კოლექტივის მუ- შაობა—ლენსკის.	14
11. ჩვენი ძმები მსოფლიოში	16
12. როგორ უნდა აიკინძოს წიგნები	17
13. რადიო	19
14. ხე მშენებლობაში და მრეწველობაში—კ. ლეოსი	20
15. ბავშთა შემოკმედება—ლექსები: ვ. მირიანაშვილის, გ. შატბე- რაშვილის, ნ. ცხაკაიას და ა. ტატიშვილის	24
16. გასართობი	—

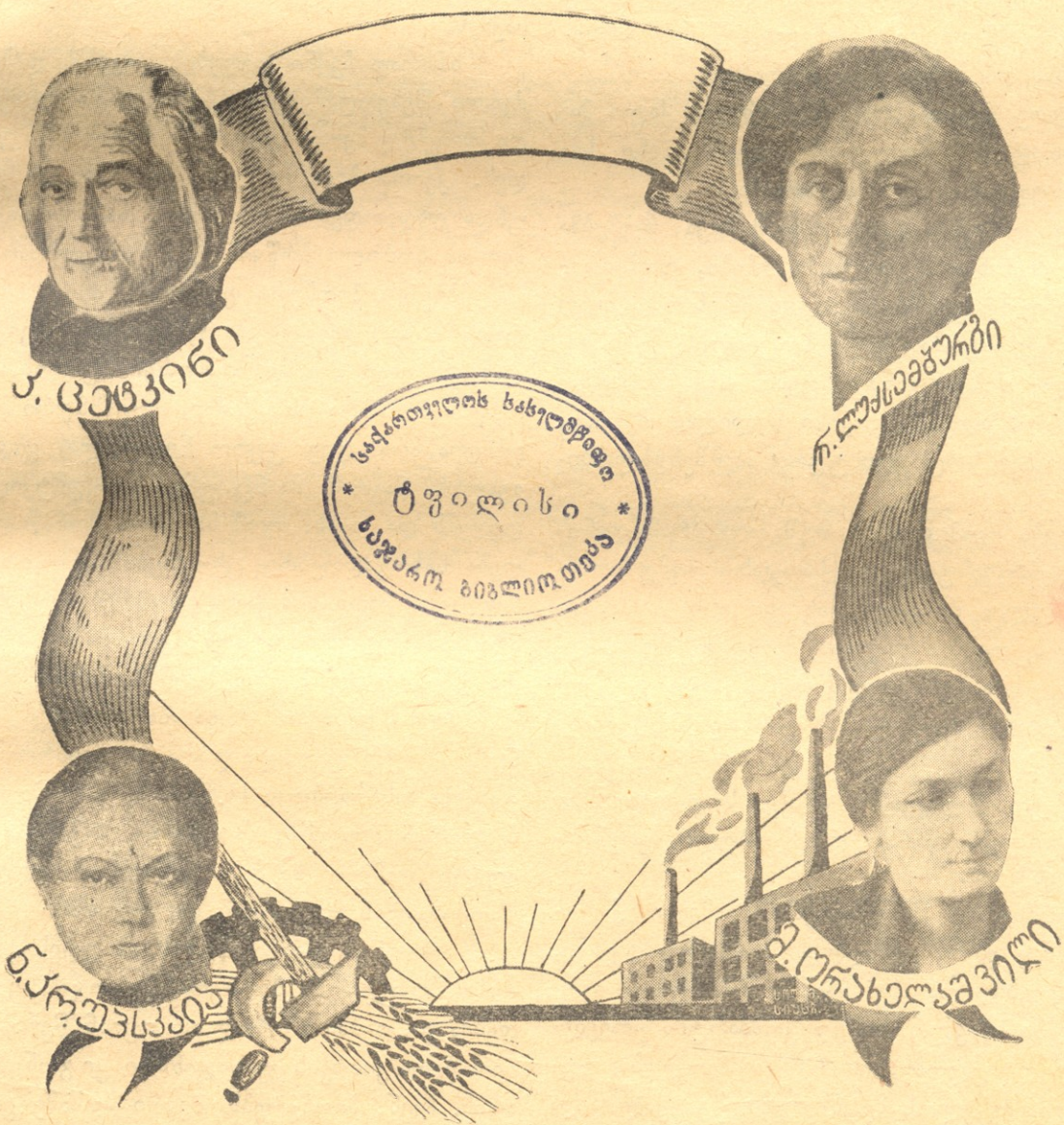
კიბნეტი

1927

28 თებერვალი

განათლების სასახლთ კომისიისთვის სოციალური აღზრდის მთავარმართველობის და საქართულოს შ. კ. თ. ცენტრალური მითრის (საქ. ა. ლ. კომპაგნიის ცეკასთან) შუიწალი მავშემისათვის

წელიწადი II
№ 4

მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლება
 ანიჭებს მუშაქალებსა და გლეხქალებს
 სრულ თავისუფლებას და თანასწორობას!

ჩვენი დედების და დების დღესასწაული

საერთაშორისო მშრომელ ქალთა დღე — 8 მარტი — ჩვენთვის, ბავშვებისთვისაც, არის საღმრთო დღე, — იმიტომ, რომ ის ჩვენი დედების და დების დღესასწაულია.

პირველი მისი ნიშნავს საერთაშორისო მუშათა კლასის დამოუკიდებლობის დღეს. ასევე, 8 მარტი ის დღეა, რომელიც მთელი ქვეყნის მუშა და გლეხქალებს ახსენებს ჩვენს საერთო მიზანს, თავისუფალი კომუნისტური საზოგადოების დასაარსებლად ბრძოლის აუცილებლობას და სხვ.

ოქტომბრის რევოლუციამ ძირიან-ფესვიანად მოსპოა ის უთანასწორობა, რომელიც წინათ არსებობდა ქალებსა და მამაკაცებს შორის.

უკვე მათე წელია, რაც მშრომელი ქალი მამაკაცთან ერთად მონაწილეობას იღებს ჩვენი საბჭოთა ხელისუფლების აღმშენებლობაში.

სამოქალაქო ომის გათავების შემდეგ, მუშებმა თოფის ნაცვლად ხელში აიღეს ჩაქუჩები, რომ იმუშაონ ქარხანა-ფაბრიკებში და აღადგინონ ომის მიერ დანგრეული მეურნეობა. ჩვენი სოციალისტური მეურნეობის აღორძინება-განმტკიცების საქმეში მუშაქალებს და გლეხქალებს თავისი წვლილი შეაქვთ, ისინიც მუშაობენ სოციალისტური აღმშენებლობისათვის.

საშუალება რომ მიეცეს მუშაქალს რამოდენიმედ მაინც განთავისუფლდეს საოჯახო სამუშაოსაგან, დაარსებულია მრავალი თავშესაფარი, კერა, სადაც ქალები სტოვებენ თავიანთ შვილებს. მუშაქალმა, რომელიც სტოვებს თავის ბავშვს ასეთ დაწესებულებებში, იცის, რომ იქ მას კარგად მოუვლიან და უპატრონებენ.

არა მარტო ქალაქებში, არამედ სოფლადაც იწყებს გამოფხიზლებას წინათ დავიწყებული, გაუნათლებელი გლეხქალი.

დღეს ათასობით სწავლობენ მშრომელი ქალი-შვილები მუშაყალებში, უმაღლეს სასწავლებლებში, შრომის სკოლებში და სხვ. ჩვენში არათუ არ ეკრძალება ქალებს სწავლა, არამედ კომპარტია ყოველგვარ ზომებს ღებულობს, რომ რაც შეიძლება უფრო მეტად გაავრცელოს მეცნიერება მუშაქალთა და გლეხქალთა მასებში.

ზრუნავს რა ჩვენი კომუნისტური პარტია მუშა და გლეხქალთა ცხოვრების გაუმჯობესებაზე, ის ამავე დროს არ ივიწყებს საბჭოთა აღმოსავლეთის, განაპირა კუთხეების, ქალებს, რომლებიც ყველაზე უფრო დავიწყებული, დამცირებული და

ლებელნი არიან. აი ამ მონების განთავისუფლებას დიდ ყურადღებას აქცევს ჩვენი კომუნისტური პარტია.

შეგვიძლია თუ არა ჩვენ, პიონერებს, ამ დღეს ვიდგეთ განზე? რასაკვირველია, არა — იტყვის ყოველი ჩვენთაგანი. დღეს ჩვენ ვართ უახლოესი და უერთგულესი მუშაკები ახალი ქვეყნის, სოციალისტურ საზოგადოების, მაგრამ ყველა დედისათვის და დისათვის არის ეს ცხადი? — არა. ხშირად ისინი პიონერ-მუშაობას უყურებენ, როგორც მასწრობას და ზოგჯერ კიდევ უფრო უარესად — როგორც საზიანო საქმეს.

ხშირად ჩვენი დედების თავებში დაბუდებულია ძველი შეხედულებები: ქალი უნდა იჯდეს სახლში და მხოლოდ მეოჯახეობას, მზარეულობას უნდა ეწეოდეს, კვირაობით და უქმე დღეებზე კი ეკლესიაში უნდა დადიოდეს სალოცავად. რა მისი საქმეა მშრომელთა ბრძოლა ბრწყინვალე მომავლისათვის?

ბევრი პიონერი ფიქრობს, ასეთ ხალხთან ვერაფერს ვერ გავაკეთებ, უმჯობესია გავიქცე სახლიდან ან თავი მივანებო პიონერ-მუშაობასო. მაგრამ იქნება თუ არა ეს სწორი, ლენინური მოქმედება? ცხადია, არა. დეე, უფრო ნელ-ნელა, ვიდრე ეს ჩვენ გვსურს, მაგრამ მაინც უნდა დაეუმტკიცოთ ჩვენს დედებს და დებს, რომ საჭიროა მონაწილეობის მიღება საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, რომ საჭიროა განათლება, რომ მომავალი ცხოვრების საწინდარი არის არა სამზარეულოში, არა ეკლესიაში, არამედ მუშათა და გლეხთა შეერთებულ მუშაობაში.

ჩვენი დედები უნდა დარწმუნდნენ, რომ პიონერთა საქმე ტყუილა-უბრალო გასართობი კი არაა, არამედ სასარგებლო საქმეა. ბ. კ. ო. პიონერები დებულობენ ცოდნას, რომელიც საჭიროა დიდი რევოლუციონური საქმისათვის და ყოველდღიური მუშაობისათვის მეურნეობაში, ოჯახში.

არ უნდა დაგვაფიწყდეს ამ დღეს ერთი უმთავრესი მოვალეობა პიონერებისა ოჯახში; ჩვენმა დედებმა და დებმა ხშირად არ იციან წერა-კითხვა, ხოლო წერა-კითხვის უცოდინარი კი გონებრივად ბრმა არის. ჩვენ, პიონერებს, ბევრი რისამე გაკეთება შეგვიძლია, რომ აღმოვფხვრათ წერა-კითხვის უცოდინარობა.

აი როგორ შეგვიძლია ჩვენ, პიონერებს, დავამტკიცოთ, რომ ჩვენ ღირსნი ვართ ვატაროთ ღენი-ნელების სახელი.

წითელი ხელსახოცი

წყლის სანაპიროებიდან პიონერებთან მოვიდა მოხუცი ივანე, გამოიხმო მარო მუშიშვილი და უთხრა, რომ მამამისი, მეისრე, ქალაქის მახლობლად გახდა ავად და სთხოვს თავის ქალს ინახულოს, მიხედოს ოჯახს, თანაც დასძინა, ეს უბრალო ციებაა და საშიშროებას არას წარმოადგენსო. მარო იმ წუთსავე გაეშურა და სთხოვა წინამძღოლს დაეთხოვათ. წინამძღოლმა კარგად იცოდა, რომ მაროს მამა იყო ქვრივი, მსახურობდა ქალაქის მოშორებით და მომვლელი სხვა არავინ ჰყავდა. მარო მაშინვე დაიბრუნა და ის იმ წამსვე გაუდგა გზას.

დღე დაუდგა გრილი, საშინელი პირქარი უბერავდა, რომლის სიძლიერე ხშირად მალლა სწევდა და აქცევდა გოგონას. ხანგამოშვებით წამოუშხაპუნებდა ხოლმე წვიმა. ამნაირი გაჭირვებით გადაიარა მარომ ველი, რომელზედაც იყო გადაჭიმული ქალაქი, განვლო ხიდი, სადაც საშინელის სიმძვინვარით გრილებდა ქარი და მიუახლოვდა გამწკრივებულ მთებს. ეს იყო პატარა ტყიანი მთები, თვისი თვალსაჩინო ღელეებით და ხეებით. აქა-იქ ჩამოჩუხჩუხებდნენ წყაროების და წვიმის ნაკადულები, მდინარეები, რომელზედაც ხის ხიდები იყო გადადებული. აქ ქარი უბერავდა ნაპირიდან, ლიანდაგი-კი იფარებოდა წამოშვერილი პიტალო კლდეებით, რის გამოც ქარი იშვიათად ახწევდა. მოჩხრიალებდნენ მალლიდან მდინარეები და თან მოჰქონდათ მიწა და სილა, რაც ეფარებოდა ლიანდაგს. მარო მიდიოდა და თან ფიქრობდა, თუ რა ძნელი იყო ამისთანა გზაზე სამსახური „დარაჯად“.

აქ ხშირად ჩამოწვებოდა ხოლმე ზეავი და საჭირო იყო გზის ხშირად დათვალიერება. მთიდან მოსხლეტილ ერთ ქვას შეექლო დაეღუპა მთელი მატარებელიც და თვით დარაჯის ოჯახიც. გზა იყო მიყრუებული და მატარებლებიც იშვიათად დაიარებოდა. პირველ მატარებელს უნდა გამოეცლო საღამოთი, რის გამოც მარომაც, მიუხედავად ქარისა და

ყოველივე დაბრკოლებისა, გადასწყვიტა და ქვეითად წამოვიდა. ლიანდაგს იქით, ცოტა მოშორებით, ღელავდა მდინარე, რომლიც ნაპირიც იყო მოკული ლერწმით, სადაც ბუდობდნენ გარეული ბატები და იხვები. რა მიუახლოვდა სადარაჯოს, მაროს ტყიდან მოესმა საცოდავი ჩხავილი, ტირილის მსგავსი. ეს მუშიშარა და საცოდავი ტურები იყვნენ, რომლების ჩხავილი გზადაბნეული ბავშვების ტირლის მოგაგონებდათ და რაც საშინელ სევდას და ღუმილს იწვევდა. ასეთი მგზავრობით გაყინულმა და გაცივებულმა მარომ გალურჯებული ხელებით შეაღო სადარაჯოს კარები და თოფნაკრავით შეჩერდა! პატარა ოთახი მოკული იყო სიბნელით და ძნელად გააჩქევდით ავეჯის ჩრდილსაც-კი. ტახტიდან მოისმოდა მისუსტებული ხმა, სიცილი, ხარხარი... და აი ამ ხმაში მარომ ძლიერ იცნო მამის ხმა. მას მოეჩვენა, რომ მამამისი ან კვდება და ან ქუჩიდან იშლება, ხელის ფათურით მიუახლოვდა მაგიდას, სადაც იპოვნა წუმწუმა, გაჰკრა და აანთო ღიდი ფანარი წითელი და მწვანე სანათურებით. აი ახლა კი სინათლის წყალობით გააჩია და იცნო მამა, რომელიც პირაღმა იწვა ტახტზე, სიცხის ალმური ასდიოდა, ბოდავდა და ვერ ამჩნევდა თავის ქალს. მარო ჩამოჯდა გვერდზე და დაუგლო ყური მამის ბოდვას. მიხვდა, რომ ამგვარ ავადმყოფობა არც ისე უბრალო რამეა, როგორც ეს გადასცა მას მოხუცმა ივანემ. შავი ზღვის სანაპიროებზე ასეთი ციებ-ცხელება ხშირი იყო, რადგანაც განიერი და ვრცელი ქაობ-ქყანტობები სანაპიროებზე, შიგ დაბუდებული კოლოებით, ხელს უწყობდნენ ამ სენის გავრცელებას. ძალიან ცუდი და მაწამებელი სნეულებაა: ავადმყოფი ხდება, ყვითლდება, კარგავს სახის ფერს და სწყდება მუხლ-ძარღვებიდან. მაგრამ ცხელებისანს სიცხე არასოდეს არ ყოფილა ასეთი. მარო ნათლად ხედავდა, რომ ეს სხვა რაოაც ავადმყოფობა იყო, და უფრო კი „სა-

ხალი“, რომლის დროსაც აქვთ ავადმყოფებს ასეთი სიციხე, როგორც მამამისს. თუ ასეა, მაშ საჭიროა წაყვანა საავადმყოფოში. მაგრამ როგორ და რანაირად მოახერხოს ეს და ან ვინღა გასწევს მის მოადგილეობას აქ, სადაც საათ-ნახევრის შემდეგ უნდა გამოიაროს მატარებელმა. გზა გასასინჯია, მამამ კი აღარა იცის რა, აღარა ესმის რა.

— ქვა... ქვა... ქვა, ყვიროდა პეტრე, გა-

მარო, როდის მოხველი შენ?

თხარეთ ჩქარა... ელანდებოდა ზვავი, ოთახში კი ჭუჭრუტანიდან შემოგუჯუნებდა საშინელი ქარი.

მარო ჩაეხუტა მამას და ემუდარებოდა, მოსულაყო გონს. —მამილო, მამილო, მე ვარ, მე... მოდი გონს, არავითარი ზვავი არ ჩამოწოლილა, შენ სახლში ხარ და ლოგინში წვეხარ. მამამ გადუსვა ხელი ქალს, უცებ სახე გაუბრწყინდა, თითქოს იცნო და ჩურჩულით უთხრა: წითელი ხელსახოცი... ხელსახოცი მოიხსენი, მოიხსენი და აქნე, რომ შენიშნონ, თორემ მატარებელმა მოატანა. ზვავი!! — უცებ დაიყვირა მან და დაუწყო ხელების ქნევა უხილავ მემანქანეს, მერე კი თითქოს დაწყნარდა და დაუწყო მზერა ქალს, რომელიც მთლად მიჰკვროდა მამას და მხოლოდ ერთის მხურვალე ნატვრით იყო გამსჭვალული — მოსულიყო გონს მამა ცოტა ხნით მაინც.

— მარო, — წაილულლულა უცებ, — როდის მოხვედი შენ?

— ნახევარი საათი იქნება, — მიუგო სიხარულით ქალმა, რადგანაც მამა დამშვიდებული ელაპარაკებოდა.

— საღამოს მატარებელმა გაიარა? — შეეკითხა მამა ქალს.

— ჯერ არა, — უპასუხა მან.

— უბედურობაა!! ქარიშხალია, ლიანდაგი და ათვალეირე, ლიანდაგი. ფანარი წაიღე.

ის დაწყნარდა და რამდენიმე წუთის შემდეგ ისევ დაიწყო ბოდვა: „მოდის, მოდის, ინგრევა“.. მარო მიჯდა მაგიდასთან და ცრემლებს იწმენდა. რა ექნა, ირგვლივ და თითქმის 10 ვერსის მანძილზე არავინ იყო, გარდა უდაბნოსი, აქ კი — მამა, რომელსაც ვერ ანებებდა თავს, და ერთი საათის განმავლობაში კი უნდა გამოეელო მატარებელს. კარგი იქნება, რომ გვაჩეროს, დასვას მამა და წაიყვანოს საავადმყოფოში, მაგრამ როგორ შეიძლება ასე უბრალო მიზეზით, დარაჯის ციებ-ციხელების გამო, გვაჩერონ მატარებელი? მამამ დაანება ბოდვას თავი და წამოიყვირა:

— მარო, ზიხარ?! მატარებელი?!

— ჯერ კიდევ ბევრი დროა მატარებლამდის, — მიუგო ქალმა, — შენ როგორ დაგანებო თავი, მამილო? იწვევ, დამშვიდდი.

— წადი, წადი, — ჰკრა ხელი მამამ კანკალით, — ფანარი წაიღე, მატარებელი, მატარებელი!

ასე აგდებდა მაროს მამა, მან კი არ იცოდა რა ექნა, იღვა გაშტერებული და უჯდებდა ყურს ქარის გრიალს და წვიმის შხაპუნს, რომელიც თანდათან მატულობდა და მალე გადაიქცა ღრიანცულად. მაროს ეშინოდა არ დანგრეოდათ ჭერი თავზე, მაგრამ საყარაულოში სიწყნარე იყო.

— ზვავი! — უცებ დაიყვირა მამამ — წადი, ჩქარა მიხედე.

ხმაურობა შეწყდა. მხოლოდ წვიმის ხმა ისმოდა. აუკანკალდა გული მაროს, რადგან მიხვდა, რომ ეს ბოდვა აღარ იყო, რომ ეს იყო უბედურობა: სადღაც ახლოს ჩამოინგრა გზა და მატარებელი კი ჩქარა უნდა მოვიდეს. მაროს თვალწინ წარმოუდგა მოსალოდნელი უბედურობა: დამტვრევა მატარებლის, მგზავრების სიკვდილი და სხვა ყოველგვარი საცოდაობა, კენესა, დაჭრილების ყვირილი! არა! რაღა დროს შიშია! მან წამოავლო ფანარს ხელი და ეცა კარებს, მაგრამ საშინელმა სიბნელემ და ყინვამ დაუბნელეს თვალი, ერთ წუთს დასველდა თავით ფეხამდის. შეებრძოლა მოწინააღმდეგე ქარს და წავიდა ლიანდაგზე, მაგრამ სად წავიდეს, სად არის უბედურობის ადგილი, იყილებს მთელ საათს და ვერ მიაგნებს ვერაფერს, ვერ გააფრთხილებს მატარებელს. ის სისწრაფით გაეშურა მომავალი მატარებლისაკენ, რომ გაეჩერებია და მას შემდეგ მგზავრები თვითონ გამოარკვედნენ რაშიც იყო საქმე, და მამასაც წაიყვანდნ საავადმყოფოში. „რომ ვერ გავაჩერო? — ფიქრობდა მარო, მაშინ დატრიალდება უბედურება, დაილუპება მრავალი ხალხი და მამასაც მისცემენ პასუხისგებაში, რადგან დროზე

არ შეატყობინა თვისი ავადმყოფობა. ჩქარა წინ, წინ... და ახალი ძალ-ღონით გაეშურა მომავალი მატარებლისაკენ, თანაც ნატრობდა დაენახა მეზობელი დარაჯი, შეეტყობინებინა მისთვის... გაიარა კიდევ რამდენიმე ნაბიჯი მდინარისაკენ და უცებ წარმოუდგა თვალწინ უბედურობის სურათი: ხიდი მოეშალა ადიდებულ მდინარეს და რელსები უნიადაგოდ ჰაერშია ეკიდენ. გაშეშებული იდგა მარო, საშინლად უბერავდა ქარი, თითქოს უნდოდა გადაეგდო შიგ ხევში. მაროს ეჭირა ხელში ფანარი, რომელიც ოდნავ-და ბეჭუტავდა და ქარი კი ელამუნებოდა ჩასაქრობად. დარწმუნდა მარო იმაშიც, რომ ასე მბეჭუტავ ფანარში წითელი სინათლის შემჩნევა ხიდის მეორე ნაპირიდან მემანქანისათვის შეუ-

მოებლაუჭა რელსს და გაცოცდა ზედ.

ძლებელი იყო, უსათუოდ მოსალოდნელი იყო უბედური შემთხვევა და გადასწყვიტა გასულიყო როგორმე მეორე ნაპირას. როგორ მოეხერხებია და იყო თუ არა მდინარის შუა ნაწილზე რელსები გადაბმული ერთმანეთზე? სულერთია, მეტი გამოსავალი აღარ არის, ან უნდა დაღუპოს მატარებელი, მამა, თავისი თავი, ან უნდა გაბედოს, თუნდაც დაიღუპოს. საბედნიეროდ წვიმამ იკლო, მდინარე ვიწრო იყო და ხიდი კი მოკლე. შესაძლებელი იყო მოეხერხებია გასვლა. ფანარი მოაბა ხელსახოცს და ისე შემოიკრა წელზე, ჩაიღო წუმწუმა ღრმად ფეხსაცმელში და შედგა ხიდის დარჩენილ მთელს ნაწილზე. ძლივს იკავებდა თავს. რომ გაიარა ეს ნაწილი, მერე მოებლაუჭა რელსს და გაცოცდა ზედ. რელსი ნელ-ნელა ეშვებოდა ძირს მდინარისკენ, მდინარის ტალღები ელამუნებოდნენ სათუთი ბაშის ტანს, წითელი და მწვანე სინათლე ფანარისა ბეჭუ-

ტავდა წყვილიდით მოცულ სიბნელეში, ფოლადის ყინულისებური სიცივე ჰყინავდა ჰაწია ხელებს. ხშირ-ხშირად ეჩვენებოდა მაროს, რომ ველარ აიტანდა ასეთ ყინვას, სადაც არის გაუშვებდა ხელს და გადავარდებოდა აქაფებულ მდინარეში, მაგრამ მოიკრიბა ძალ-ღონე და ნელ-ნელა გასწია მეორე ნაპირისკენ. მდინარის შუა წელზე, სადაც რელსები დაწეული იყო თითქმის მდინარის ტალღებამდის, მარომ შეისვენა და შეფიქრიანდა, გაიხედ-გამოიხედა და დაინახა, რომ ორივე ნაპირი მოშორებით იყო და აი სწორედ აქედან იწყებოდა უარესი გასაჭირი. თანდათან მალღებოდა რელსები. საჭირო იყო მეტი ძალა შეღმართთან საბრძოლველად და ფოფხვა კი ძალიან ძნელი იყო მოღიპულ რელსებზე. არაჩვეულებრივი ძალ-ღონის მოკრების შემდეგ მარო გაფორთხდა იქით, მაგრამ უტურდებოდა ხელი და წინ ველარ წაიწია, დახუჭა თვალეები და ერთი კიდევ შეეცადა, ქარი კი არხევდა მას და თითქოს უნდოდა ჩაეგდო ძირს, ის კი კვლავ ებლაუჭებოდა ხელებით შეუბრალებლად გაყინულ ფოლადს. დადგა აღსასრული. ძალა აღარ აქვს... ქარმა ის პირდაპირ მუტლით დასცა გადადებულ ხარხაზე, რომელსაც მოებლაუჭა. დაცემის დროს ფანარიდან გამოუყვივდა მინები და ჩაუქრა სინათლე. მაშინ კი სთქვა: „ახლა სულერთია! რომ გადავრჩე კიდევ, საშუალება აღარა მაქვს რა მატარებლის გამაფრთხილებელი. ამიტომ სჯობია გადავვარდე მე თვითონ და ველარ დავინახო მაინც ჩემი თვალით, თუ როგორ გადაიჩეხება რამოდენიმე წუთის შემდეგ მატარებელი“. უცებ წყვილიდან მოეჩვენა მამის დაბნეული თვალეები... „წითელი ხელსახოცი, ხელსახოცი! მოიხსენი, მოიხსენი, დაუქნიე, რომ შეამჩნიონ“. ასე ბოდავდა მამამისი, მაგრამ როგორ შეამჩნევნ ამ უკუნეთ სიბნელეში იმის ხელსახოცს! უკანასკნელმა განწირულმა იმედმა და მხურვალე აზრმა შეაძრწუნა კიდევ და მოაკრფინა დანარჩენი ძალ-ღონე. მაგრად მიკრული დაცემულ ხარხაზე, გამობლდა ნაპირისკენ და მიაღწია კიდევ დანარჩენ მთელს ნაწილს ხიდისას, აქ კი წამოიწია და უეცრივ დაეცა ლიანდაგზე.

ცოტა რომ მოითქვა სული, დაუკვირდა ლიანდაგს, საიდანაც უნდა გამოჩენილიყო ორთქლმავალის ბრიალა სანათურები, მაგრამ არა, ჯერ არ ჩანდა და დრო კიდევ საკმარისი იყო. საჩქაროდ გახსნა თავისი ფუთა, სადაც ჰქონდა წითელი ხელსახოცი, მოიხსნა ფანარი, ამოიღო სანათი და მოუყუდროვა მუხლებით, გაუაფარა ხელსახოცი და ამნაირად მოუკიდა სანათს, მიიზიდა ერთის გვერდით ტანზე და

თვითონ ზევიდან გადაეთარა. ამრიგად მისი ტანი გახდა გვერდებამ და ხელები კი ძირად, წინა მხრივ-კი წითელი ხელსახოცი ააფარა, — ნიშნად საშიშროე-

მჩნევდა, მატარებელი დაიღუპებოდა მხოლოდ მის ტანზე გადავილის შემდეგ, რის შემდეგაც მას მოხსნილი ექნებოდა მისი ზნეობრივი და მოქალაქობრივი მოვალეობანი.

წინა მხრივ წითელი ხელსახოცი ააფარა.

ფრთხილად, ცალის თვალით, თითქოს ეშინოდა ქარს არ ჩაექრო სანათი, გამოიხედა ხელსახოციდან და დაინახა შორს მომავალი ბღვრიალა სამი წერტილი, რომელიც თანდათან ახლოვდებოდა, იზრდებოდა და სჭრიდა თვალებს. კიდევ ერთი წუთიც და მატარებელი გადავილის მის გვამზე, გადაიჩეხება... მოიხრუკა და შეაფარა თავი ხელსახოცს, სადაც ენთო ცეცხლი, ყველა ოთხი მხრიდან ხელსახოცით და თვით ბავშის ტანით ქარისაგან დაფარული. უეცრად თვალთ დაუბნელდა. გრიალი კი სულ იზრდებოდა. ამ დროს მოესმა მანქანის საყვირის ხანგრძლივი ხმა. აი კიდევ და კიდევ... ხმაურობამ ნელ-ნელა იკლო და ბოლოს სულ მისწყდა.

აუკანკალდა, აუფრთხილდა გული და სუსტი ხმა აღმოხდა პირიდან, აუკანკალდა ხელებიც და გაუშვა კუთხეები ხელსახოცისა. იმ წამსვე გაუვარდა სანთელიც, ნელა ამოიოხრა და დაეცა რელსებზე. მისგან ხუთი ნაბიჯის მანძილზე ენთო სამი ბღვრიალა სანათი მანქანისა. ხალხი გარბოდ-გამორბოდა და ის კი გულშეწუხებული ეგდო და აღარა ესმოდა რა. ხალხი მოცვივდა და დაინახეს, რომ გალუჯებული და გაყინული ხელებით მას კანკალით ჩაუკრავს გულში საბედისწერო ნიშანი: ეს იყო პიონერის წითელი ხელსახოცი.

ბისა. უძრავად იჯდა, ელოდა, თანაც ფიქრობდა, შეამჩნევდა თუ არა მემანქანე ასეთ პირობებში შექმნილ გასაფრთხილებელ ნიშანს? და თუ ვერ შეა-

მ უ რ ო მ ე ლ ი ქ ა ლ ე ბ ი.

თქვენი გრძობათ ნაკადი
სხივთა წვიმას ეღრება
და სიხარულს გამოსთქვამს
შრომის ტრფობა დიდებით,
მრავალ დროის ნაწადი
დღეს დროშებით იშლებს,
რომლის მაღლა ფრიალთან
მუდამ მტკიცედ იდგები.

შენით ტანჯვით გამოზრდულს,
დაკოყრებულ ხელიანს,
ქვეყანა რომ შეჭქმნა და
ქვეყანა რომ შესცვალა,

ახალ გამარჯვებებით
ყოველ კუთხით ელიან,
ახალ ცხოვრებისაკენ
გული გადაეხარათ.

შენ შრომობდი, იბრძოდი,
დაღალვა არ გჩვეოდა,
გულში მტკიცედ იკრავდი
იმეუებს და რწმენასა,
რომ დღეს ეს გამარჯვება
ირგვლივ შემოგვხვეოდა
და გვერდში გაჰყოლოდი
ახალ დღეთა დენასა.

ე. რომელაშვილი.

ჭ ი ა თ უ რ ა

მთის გული, მთის სიღრმე ინგრევა, ითხრება.
დაუღლებელ მკლავებით მუშები შრომობენ.
გაისმის ჯახუნი ჩაქუჩის, წერაქვის,
რომელნიც ჰაერში მტვერს და მურს უშვებენ.

გუგუნებს რონოდა პატარა და მალი,
გამოაქვს შავი ქვა, გამოაქვს ჩქარ-ჩქარა,
მაგრამ ეს გვირაბი მაინც არ იცლება,
მთის გულში ფენები ჯვრაც არ დამშრალა.

მის ახლოს მოქმუის მდინარე ყვირილა,
თან მოაქვს ყვირილით ხევების ამბავი,

ზედ დაყრილ ნახშირით შავად გამურულა,
თითქოს ჭიათურა მასშია ნაბანი.

მაღაროს სიღრმე კი ისევე ხმაურობს,
მანქანათ გუგუნით გული არ ეღლებათ,
შიგ მუდამ შრომაა და აურზაური,
და ფენებს დაწყობილს წერაქვი ეხლება.

მზის სხივთა მაგიერ ელექტრო ანთია,
და სჩანან ფანრები ციციანათელებად,
შრომის სიყვარული შეიგრძნეს კუნთებით
და შიგ მუშაობა სულ არ ეძნელებათ.

ე. პოლუმორდვინოვი.

ღ ი ღ ე ბ ა ს ო ფ ე ლ ს.

მიყვარს სოფელი მშვიდი და წყნარი,
მინდორ-ველები და მწვანე ყანა,
როს მომავალი დაუფიწყარი
მოდის და ხარობს შრომის ქვეყანა.
როცა ინათებს და განთიადი
გადმოეშვება წითელ ფერებით,
როცა დღეები დგება მზიანი
და აღტაცებით მღერს ჩემი ქნარი,-
მიყვარს სოფელი მშვიდი და წყნარი!
სოფელი ჩემო! დროშა შვებისა
ააფრიალე სულ მაღლა, მაღლა;
მოდგა გრიგალი განახლებისა
და შენ არა გწამს შრომაში დაღლა.
ქვეყანა ვრცელი, თავისუფალი,
მედგარი ფრენით მზასაკენ მიჰქრის;
ალარ აწუხებს რკინის უღელი,
ალარ აწუხებს შავ-ბნელი ფიქრი.
და სიხარული გმართებს შენც ახლა...
სოფელო ჩემო! დროშა შვებისა
ააფრიალე სულ მაღლა, მაღლა!
აპყევი ხმაურს, ყიჟინას მედგარს,
მტერზე აღმართე ბასრი მახვილი;
შენში ძლიერი გულები ფეთქავს,
ვერ შევაშინებს ავი ძახილი.
წინ! გადალახე ბნელი ტყეები

და მზე იხილე მთების გადაღმა;
ლამის ბარდები უკვე გადახმა,
მოდინ შენთან შვების დღეები!
წინ! გადათელე შავი აჩრდილი,
აპყევი ქალაქს, ყიჟინას მედგარს
და მტერს ჩაეცი ბასრი მახვილი.
შენსკენ კვილით მოდის მანქანა,
მოდის წიგნები, მოდის გაზეთი;
შენ არ გიხილავს ამგვარი ხანა,
შენ არ გიხილავს დრონი ასეთი.
სამაგიეროდ უტვირთავ ურმებს
ჭირნახულებით, მღელვარ ქალაქებს,
რომელიც ქურას, გრდემოს ახმაურებს
და ბარ-სახნისებს შენთვის ალაგებს!
სოფელო ჩემო! ამგვარი ხანა
არვის უხილავს ჯერეთ, ასეთი;
შენსკენ კვილით მოდის მანქანა,
მოდის წიგნები, მოდის გაზეთი!..
დიდება შენდა, ცხოვრების წყაროვ,
დიდება შენდა, გლებო მშრომელო;
შენით საზრდოობს მთელი სამყარო.
მე ვესალომები შენს მიწურ ქოხებს,
მე ვესალომები შენს შრომის შვილებს,
რომელნიც ნათელ კომუნისათვის
ცაზე ანთებენ წითელ აჩრდილებს.

არნო ონელი

ონი პანონი

ინოს ეძინებოდა. თბილოდა და მის მოხუჭულ თვალებს ირგვლივ ყველაფერი საყვარლად და სასიამოვნოდ ეჩვენებოდა.

ნამდვილად კი ქობი, სადაც ახლა ესეც არის მთელმა ოჯახმა მოიკალათა დასაძინებლად, ძალიან ჭუჭყიანი და პატარა იყო, ისე პატარა, რომ მოზრდილი ადამიანი ძლივს გაიმართებოდა შიგ.

კარის მაგივრობას ხვრელი სწევდა, რომელსაც თეთრი დათვის ტყავი ჰქონდა აფარებული. ფანჯრის მაგიერ ყინულის გამჭვირვალე ფირფიტა ედგა და კედლები ყინულისავე სქელი აგურისებური ნაჭრებისაგან იყო ამოყვანილი. გუმბათისებურ ქერში გამოკიდებული იყო სელაპის ქონით სავსე ქოთანნი, ხავსის ფითილით, და ანათებდა ქოხს.

მაგრამ ინოს ხომ არასოდეს არ ენახა სხვა სახლი და მისი ბინა სასახლედ ეჩვენებოდა, განსაკუთრებით ახლა, როდესაც ასე საშინლად ღმუოდა განაპირა ჩრდილოეთის საშინელი ქარი.

ინო პატარა ესკიმოსი ბიჭი იყო, მაგრამ ძალიან კარგად იცოდა, რაც ხდებოდა ახლა გარეთ: საშინელ სიბნელეში თოვლის ნემსების გაცოფებული კორიანტელი ტრიალებდა და ერთი წუთის განმავლობაში ჰგვიდა და ჰყრიდა თოვლის უშველებელ მთებს. ქარი ამხვრევდა ყინულის კლდეებს და შორს ჰფანტავდა მის ნამტვრევებს. ამ დროს ყოველი ცოცხალი არსება იმალება ქოხებში და ბუნაგებში და ვაი მას, ვისაც არა აქვს ამ დროს თავშესაფარი.

გარეთ სიბნელე და საშინელებაა, აქ კი სითბოა, ქალი ანთია, — ინო ღიმილით ხუჭავდა თვალებს დასაძინებლად.

ინოს მამა ტომის ბელადი იყო და ყველანი პატივს სცემდნენ მას, როგორც გონიერ და სამართლიან მამაკაცს.

უცბად ძაღლმა დაჰყეფა, მას ბანი მისცა მეორემ და ჩქარა იაღლეების საშინელი გამწარებული

ყეფა ასტყდა. ძაღლებს გასასვლელ ხვრელში ეძინათ.

ქარბუქში ისინი არასოდეს არ ყეფდნენ, თითქოს გრძობდნენ წყვდიადში ქარბუქის სასიკვდილო სუნთქვას და სიცივისაგან აკანკალებულნი ერთმანეთს ეკვროდნენ.

ქოხში ყველას გაეღვიძა. ინომ დაინახა, როგორ ადგა მამა და უფროსი ძმა, დაინახა, როგორ შეძვრნენ ხვრელში, რომ გარეთ გასულიყვნენ, გაი-

შემოიყვანა ზურგზე მოკიდებული ადამიანი.

გონა, როგორ აწყნარებდნენ ისინი გააფთრებულ ძაღლებს...

ვინ უნდა მოსულიყო ამ საშინელ ქარში და სიბნელეში?

იქნება ეს ყინვისა და სიბნელის სულები დაძრწიან ჩვენი ქოხის წინ? — ფიქრობდა შეშინებული ინო და გული უთრთოდა...

მაგრამ რამდენიმე წუთის შემდეგ ინოს მამა და ძმა შემოვიდნენ. ძმამ შემოიყვანა ზურგზე მოკიდებული ადამიანი, მამა კი შველოდა შემოსვლას მეორე ადამიანს, რომელიც ბარბაცებდა და ძლივს ადგამდა ფეხებს. რა უცნაური სახე ჰქონდათ ამ ადამიანებს! ისინი სრულიად არ ჰგავდნენ ინოს ხალხს, ინუიტებს, როგორც ეძახიან თავიანთ თავს ესკიმოსები.

ახალშემოყვანილებს ტანთ გახადეს და სხეული თოვლით დაუზილეს. ამნაირი თეთრი ტანი ინოს არასოდეს არ ენახა.

ასე გაეცნო პირველად პაწია ესკიმოსი ბიჭი ინო თეთრ ადამიანებს. ეს მოხდა საშინელ ქარბუქში, პოლიარული ღამის წყვედიღამი, შორეული ჩრდილოეთის ყინულოვანი ოკეანეს ნაპირას.

გავიდა რამდენიმე კვირა. სუსხიანი ღამის აღსასრული დგებოდა: ამას ამტკიცებდა რამოდენიმე საათის განმავლობაში უკუნეთი ღამის ნაცრისფერ ღამედ შეცვლა.

ღიახ, პოლიარული ყელამო ზაფხული — დღე — ახლოს იყო.

მაგრამ ინოს ტომის ხალხს სანოვაგის მარაგი უთავდებოდა.

გაუბედავად მიდიოდნ დაბინდულ სივრცეში

მთელი ტომის მონადირეები სელაპებზე სანადროდ იყვნენ გასული. ზამთრობით ძნელია სელაპებზე ნადარობა: ოკეანეში ყინულის გაჭრა და გამოჭრილი ყინულის ჭის პირად დაუსრულებლად ჯდომა სიბნელეში და ლოდინი.

ხანდახან ნადირი, როდესაც ოკეანეში მისცურავს ყინულს ქვეშ, ამოჰყოფს თავს გამოჭრილ ადგილას წმინდა ჰაერის შესასუნთქავად. მაშინ მონადირე დროს იხელთებს და მოჰკლავს მას. მაგრამ ნადირი ძვირად მოდიოდა ხოლმე და მონადირეები უმეტეს ნაწილად ხელცარაელი ბრუნდებოდნენ.

შიმშილი მოადგა ესკიმოსების ჭოხების კარებს. დღეს ინო შინ დარჩა დედასთან და თეთრ სტუმრებთან. მამა და ძმა სანადროდ წავიდნენ. თეთრებიც დადიოდნენ სელაპებზე სანადროდ ესკიმოსების ტომის მონადირეებთან ერთად, მაგრამ იმათი ნადირობის წესი არ მოსწონდათ მათ, გაუნძრევლად ჯდომა და ცქერა მთელი საათების განმავლობაში ყინულის ქასთან ემძიმებოდათ, ამიტომ ხშირად

რჩებოდნენ შინ, ესაუბრებოდნენ და ეთამაშებოდნენ ინოს. იმათ ძალიან ჩქარა ისწავლეს ესკიმოსების მარტივი ენა. ინო ძალიან დაუმეგობრდა მათ. რას არ მოუთხრობდნენ ისინი ინოს ისეთი სახლებისა და ნაგებობის შესახებ, რომლებიც ესკიმოსების მთელი სოფლის ხალხზე მეტ ხალხს იტევდა, დიდ და მაღალ მწვანე შრილა ხეებზე და მცხუნვარე, ნათელი მზის შესახებ, რომელიც მთელი წლის განმავლობაში აშუქებდა ყოველდღე... ინო არ უჯერებდა...

— ზღაპრებია... მაგრამ რა საუცხოვო, მშვენიერი ზღაპრებია! — ფიქრობდა ის.

— გავიდეთ, პატარავ, გარეთ, — უთხრა უფროსმა თეთრმა სტუმარმა და მიმართა თავის ამხანაგს ინგლისურად, — წავიდეთ, ჯონ, მომბეზრდა ამ ხვრელში ჯდომა...

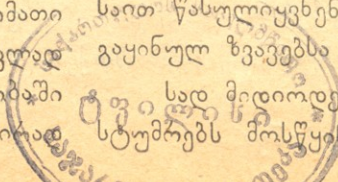
— რასაკვირველია, მოსაბეზრებელია, კაპიტანო სელკირკ, — მიუგო ჯონმა, მაგრამ ვისი ბრალია, ვინ გვატანდა ძალას, რომ გამოვიჭერთ ამ უდაბურ მხარეში... ბეწვიანი მეღებო, მამონტის ეშვებიო... იქ ჩვენ ოქროს გორები გველისო... და, აჰა, ჩვენი გეი დაიმსხრა, ამხანაგები დაკველუა. ჩვენ ამ ხვრელში გვიხდები ცხოვრება და შიმშილით სიკვდილი მოგველის ამ ველურებში. თუცა ეს პატარა მძღლებანებს: საკვირველი კარგი ბავშია... წავიდეთ, ინო, — მიმართა ჯონმა ბიჭუნას ესკიმოსის ენაზე.

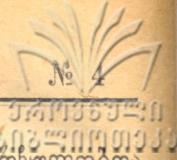
ინოს, როგორც ნამდვილ ესკიმოსს, არ უყვარდა ზამთარში ქოხიდან გამოსვლა. მან შეხედა დედას, რომელიც ჩუმად იჯდა შუა ქოხში, ქოთანში დანთებული სელაპის ქანის ცეცხლთან, რომელიც ოდნავ ბუტუავდა (როდესაც შიმშილობაა, ცეცხლი ძლივს ბუტუავს ესკიმოსების ქოხში: უფროხილდებიან ქონს).

დედამ უკმაყოფილოდ შეხედა თეთრებს: მასაც არ ესმოდა, რატომ უნდა მიეტოვებიათ თბილი კერა ამისთანა დროს. ისინი ხომ სანადროდ არ მიდიოდნენ... მაგრამ არაფერი არ სთქვა, ინო კი, რომელსაც არ უნდოდა ეწყენინებია მეგობრებისათვის, შეუდგა ჩაცმას. რამდენიმე წამში ის უკვე ბეწვებში იყო შეფუთული. პატარა ცული, მამის ნაჩუქარი, წელში ჰქონდა გარკობილი.

ინგლისელები გაუბედავად მიდიოდნენ დაბინდულ სივრცეში, ხანდახან შეჩერდებოდნენ და არ იცოდნენ საით წასულიყვნენ. ინო ყოჩაღად მიუძღოდა წინ გაყინულ ზეავებსა და ხევებში.

სად მიდიოდნენ, ინო თვითონაც არ იცოდა. სტუმრებს მოსწყინდათ ქოხში ჯდომა, სიარული

ეხლისებოდათ და ინოსაც მიჰყავდა ისინი სადღაც, უმიზნოდ.

კარგახანია გაშორდნენ ინუიტების სოფელს. ყოველის მხრით თოვლის ტრიალი მინდორი და აქა-იქ გაყინული თოვლის ზვინები და ხრამები ღონდებივით მოსჩანს სიბნელეში.

— შეჩვენებული ქვეყანაა, — ამბობდა სელკირკი, — არცერთი ხე, არცერთი ჩიტო... ერთი პაწია ბელურას ჭყვილი მაინც გამეგონა!.. თფუ... მან გადააფურთხა... ფურთხი გაიყინა სუსხში და გაყინული მარცვალივით რაკუნით დაეცა ძირს. — აი დაიქცეს აქაურობა... ლაპარაკიც კი არ შეიძლება სიცივისაგან... — და ისევ ჩუმად განაგრძეს გზა.

— დავბრუნდეთ, კმარა, — სთქვა ჯონმა, — სრულიად გავიყინე! როდესაც ლაპარაკობდა, სიტყვებთან ერთად თეთრი ორთქლი ამოსდიოდა პირიდან.

— მართალია, ცივა, დავბრუნდეთ, — დაადასტურა სელკირკმა, — მაგრამ... ინო სადღაა?

ორივემ დაიწყეს იქით-აქეთ ყურება. ბიჭი უკვე კარგა წინ წასულიყო და ახლა გაჩქარებით ადიოდა თოვლის გორაკზე.

გავარდა თოფი.

— ინო, ინო, — დაიძახა ჯონმა.

ინო, ბეწვებში შეფუთული, პატარა, რგვალი, შეჩერდა, მოტრიალდა ინგლისელებისაკენ, ხელი მიიფარა პირზე, ანიშნა ჩუმად იყავითო და სწრაფად გაქანდა წინ.

სელკირკ და ჯონ სირბილით გამოუდგნენ ბავშვს. რატომ, რისთვის — თვითონაც არ იცოდნენ. მაგრამ პატარა ბიჭის საქციელსა და მთელ მის მიხვრამოხვრაში რაღაც ისეთი იყო, რომ იზიდავდა მათ მწვერვალისაკენ, სადაც ინო გაჩერდა.

— ნელა, ჩუმად, — ჩურჩულით წარმოსთქვა ინომ.

ინგლისელებმა სული გატვრინეს.

— ახლოს არის, სულ ახლოს, — ჩურჩულით ამბობდა ინო.

— ვინ? — ჩურჩულითვე ჰკითხა ჯონმა.

— ის, ის... ჩუმად!

რამოდენიმე წუთს სიჩუმე ჩამოვარდა. ინგლისელებს წუთები საათებად ეჩვენებოდათ. ინო ვერ ამჩნევდა ღრესს, თვალგებანთებული იდგა უძრავად. მან თვითონ დაინახა თავისი მახვილი, სიბნელეს შეჩვეული თვალებით „ის“, პოლიარული ქვეყნის უზარმაზარი თეთრი დათვი.

— ოჰ, ასე ადრე გამოსულა თავისი ბუნაგიდან! რა იქნება, რომ მოვკლათ და ნადავლით დავბრუნდეთ შინ! — ინომ ცოცხლად წარმოიდგინა დედის გაცივებული სახე, მამის სიხარული... — წავა, წავა, — შეწუხებული ფიქრობდა ინო. — განა ესენი მონადირეები არიან, მაგრამ მათ ხომ ცუცხლი და მესხი აქვთ ხელში.

უცებ გავარდა თოფი. ინო ერთბაშად შეშინდა, თუმცა ის უკვე შეეჩვია ინგლისელების ხელში ცეცხლსა და მესს, მაგრამ მაინც ყოველთვის აღტაცებით და გაკვირვებით უყურებდა ამ უცნაურ იარაღს.

რამდენიმე საუენზე გამოჩნდა უშველებელი ღონდი, მხეცმა იგრძნო რაღაც საშიშროება და სიფრთხილით მიიზღაზნებოდა ნახევრად ბნელ სივრცეში.

თოფის სროლის გრილობა გაჰკვეთა გაყინული პაერი.

ეს ჯონი შეეცადა მოეკლა დათვი.

პასუხად მხეცის საშინელი ღრიალი გაისმა, როგორც უჰუ. სელკირკ თავზარდაცემული იდგა თოფით ხელში. ჯონ სწრაფად სტენიდა თოფს. ინო სრულიად არ გრძობდა შიშს: წინაპართა მონადირის ინსტინქტმა გაიღვიძა პატარა ბიჭის არსებაში. მოუთმენელად, გულისფანცქალით ატრიალებდა ის ხელში თავის პატარა ცულს... თოფის ხმამ ისევ დაიქექა — ესროლა სელკირკმა. დათვმა ისევ დაიღრიალა. მხეცი დაქრილი იყო, მაგრამ გაქცევას არ ფიქრობდა. გაცოფებული, ტკივილისაგან გაშმაგებული შეტორტმანდა ის და ღრიალით ეკვეთა ადამიანებს. ერთი წუთიც — და მისმა უზარმაზარმა სხეულმა ქვეშ მოიტანა ჯონი.

— დაილუპა, — დაიყვირა სელკირკმა.

მაგრამ ინო თვალის დახამხამების უმაღლ მათთან გაჩნდა და მისი პატარა ცული მძლავრად დაეცა თავზე მხეცს. დათვმა ასწია თავი და მის ღია ხახაში ბასრმა კბილებმა გაიელვა. კიდევ დაიგრიალა თოფმა და მხეცი დაბარბაცდა და გაიშლართა...

გათკეცებული ძალ-ღონით გადასწიეს დათვი სწრაფად.

ჯონ?

კოცხალი იყო.

ის მხოლოდ დაბეჭა დათვის სიმძიმემ.

— ინოს დაუმადლე, — უახრა სელკირკმა ამხანაგს, — მას რომ არ დაეკრა ცული... და მან აჩვენა დათვის თავზე ინოს ცულისაგან გაჩეხილი კეფა.

ჯონმა აკოცა ინოს. ინოსათვის არავის არ უკოცნია არასოდეს. ამნაირი ალერასი გაუგებარი იყო მისთვის. ლოყაზე გაეთოშა, მაგრამ მაინც ესია მოვნა. ის ხომ ახლა მონადირეა, ნამდვილი ინუიტები, ტომის ბელადის ღირსეული შვილი!

ქოხში სიხარული სუფევდა.

ნადირობიდან ხელცარიელად დაბრუნებული ინოს მამა და ძმა, თუმცა დაღლილ-დაქანცული იყვნენ, მაინც სიხარულით გაემართენ ძაღლებით მკვლარი დათვის გადმოსატანად.

რამდენიმე საათის შემდეგ ბელადი უკვე უნაწილებდა ინუიტების ოჯახებს დათვის გემრიელ ხორცს. მხეცის უშველებელი ტყავი კი გარეთ შრებოდა ყინვაზე, ქოხის კარებთან.

დედა უალერსებდა ინოს, მამა ეუბნებოდა, მონადირე ხარო. ქოხში სიხარული სუფევდა: ყველანი მაძღრები და კმაყოფილი იყვნენ.

„იყო ერთი დიდი, დიდი, უზარმაზარი დათვი“, — მხიარულად მღეროდა ვაბმული, ერთფეროვანი ხმით ინოს მამა.

ესკიმოსები ყოველთვის მღერიან იმის შესახებ, რაც მათ აკვირვებს.

— ადრე ადგა დიდი დათვი და გამოვიდა თავისი ბუნაგიდან.

ადრე გამოძვრა ლამაზი და თეთრი დათვი საქმელის საშოგრად.

ინომ უშიშრად დაჰკრა მას თავში თავისი ცული. თეთრებმა მოჰკლეს დათვი თოფში დამწყვდეული მეხით.

ინო ყოჩაღი მონადირე იქნება!

ინო მოჰკლავს ბევრ, ბევრ დათვს!

ინო დაიქერს ზღვაში ბევრ, ბევრ თევზს.

ინო მოიტანს ბევრ, ბევრ ნანადირევ გემრიელ სელაპს!..

ინოს ვერ შეაშინებს ვერც ქარიშხალი, ვერც ზღვის ზვირთები.

ვერც სელაპის ეშვები, ვერც დათვის თათები“...

ინო მხიარული და ბედნიერი იყო. უფროსი ძმა, უკვე განთქმული მონადირე, უცინოდა მას.

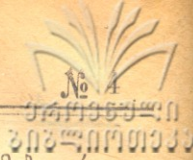
მამა ისევ განაგრძობდა მღერას ახლა საშინელი პოლიარული გრიგალის და გამბედავ თავგანწირულ მეომართა შესახებ, სიბნელის და სიცივის სულგებზე ნადირობასა და ინუიტების სიყოჩაღეზე და ყველანი ბანს აძლევენ მას და ერთგვარი გაბედულო ჰანგი ავსებდა ქოხს. მხიარული იყო მათი სახეები. იმათი სიხარული ევროპელის მქუხარე მხიარულებას კი არ ჰგავდა, ეს იყო დინჯი, სერიოზული ზეიმი შორეული ცივი ჩრდილოეთის შვილებისა. ინგლისელები გაკვირვებულნი შესცქეროდნენ ესკიმოსების მხიარულებას.

— უცნაურია, რა ახარებთ, ხვალ-ზეგ შიმშილით სიკვდილი მოეღისთ... ბავშვებივით არიან, — ფიქრობდა ჯონ.

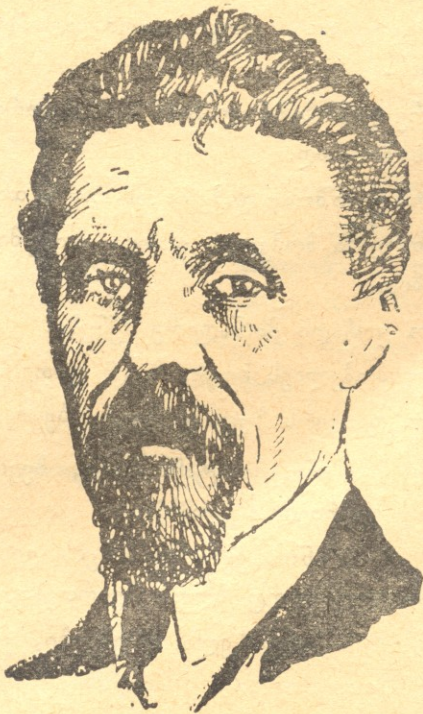
სელკირკ არაფერს ამბობდა, მას აწუხებდა ხვალინდელ დღეზე ფიქრი.

კ. ლეო.

(დასასრული იქნება).

ჩვენი გულადები

ალექსანდრე რიკოვი

დაიბადა 1881 წლის 19 მარტს ვიატკის გუბერნიაში, გლეხის ოჯახში.

ჯერ კიდევ ბავშვობიდანვე ა. რიკოვს უხდება გაქირვების და სიღარიბის ატანა.

16 წლისა უკვე იძულებულია სამუშაო ეძიოს, რომ არჩინოს თავისი ოჯახი.

გიმნაზიაში ყოფნის დროს ის ებმება რევოლუციონურ მოძრაობაში და აქტიურ მონაწილეობას იღებს მასში, სხვებთან ერთად ის ზრუნავს იმაზე, რომ მუშათა და გლეხთა მასები განთავისუფლდნენ მეფის, ბურჟუაზიის და მემამულეების ბატონობა-შევიწროებისაგან.

ა. რიკოვის რევოლუციონური მუშაობა არ გამოეპარა მეფის მთავრობას და ამიტომ მას ხშირად აპატიმრებდნენ. სულ ის სატუსაღოში იჯდა 7 1/2 წელი, გადასახლებული იყო რამოდენიმეჯერ.

მაგრამ რიკოვს სრულიად არ უტეხდა გულს ასეთი მდგომარეობა. ის ყოველთვის იყო რევოლუციისათვის და მუშათა კლასის განთავისუფლებისათვის თავგანწირული და უერთგულესი მებრძოლი. როდესაც სოციალ-დემოკრატიული პარტია გაიყო ორ ნაწილად — ბოლშევიკებად და მენშევიკებად — რიკოვი გადაწყვეტილ და მტკიცედ გადავიდა ლენინის, ბოლშევიკების მხარეზე და ბოლომდე დარჩა მისი მოძღვრების ერთგული.

პარტიის სახელით ის ასრულებდა და დღესაც ასრულებს მრავალ საპასუხისმგებლო მუშაობას.

ლენინის სიკვდილის შემდეგ რიკოვი არჩეულ იქნა საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს და შრომის და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარედ. ის ითვლება ამავე დროს პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრად.

ნორჩი თაობა უნდა გაჰყვეს თავისი ბელადის გზას, უნდა იმუშაოს მისებრ მუშათა კლასის საკეთილდღეოდ და სოციალიზმის დასამყარებლად.

ჩვენი მუშაობა

(ქ. გორი)

ნორჩ პიონერთა გორის ორგანიზაციის კოლექტივი დაარსებულია 1925 წელს. ის მუშაობს ნაყოფიერად და თავისი მუშაობის მხრივ არ ჩამორჩება სხვა კოლექტივებს.

ეს კოლექტივი ამჟამად 65 პიონერს და ოქტომბრელს აერთიანებს. კოლექტივის მეცადინეობა გვაქვს კვირაში ერთხელ, შაბათობით. ყველა პიონერი იღებს მონაწილეობას საუბრის ირგვლივ გამართულ კამათში და სხვა...

ჩვენი კოლექტივი მიმაგრებულია გორის მე-III-მე-IV-ის სკოლასთან არსებულ ა. ლ. კ. კ. უჯრედზე, რომელიც შეძლებისდაგვარად გვეხმარება. ამ ბოლო ხანებში უფრო მეტ ყურადღებას გვაქცევს. ამ უჯრედმა კოლექტივში გადმოგვიგზავნა რამოდენიმე კომკავშირელი ამხანაგი, რომლებიც ჩამბული არიან კოლექტივის მუშაობაში.

ვუშვებთ ორკვირეულ ორგანოს, კედლის გაზეთს „ოქტომბრის სხივს“, რომელშიაც მონაწილეობს პიონერების დიდი რიცხვი და უუქდება კოლექტივის როგორც მიღწევანი, ისე ნაკლი. კოლექტივში გვაქვს ჩამოყალიბებული პიკორთა წრე, რომელსაც ხელმძღვანელობას უწევს სარედაქციო კოლეგია და ასწავლის წერილების წერას, რის გამოც ყველა პიკორმა გარკვევით იცის პიკორის ამოცანები.

ჩვენ გაზეთს ამ მოკლე ხანში შეუსრულდება ერთი წლის არსებობის თავი და, იმედია, ეს ჩვენი გაზეთი შეიქმნება უფრო მრავალფეროვანი და გახდება ნამდვილი სარკე კოლექტივის ცხოვრებისა.

ჩვენი კოლექტივი ოქტომბრის რევოლუციის სახელობის კოლექტივთან ერთად ამზადებს პიესებს საღამოს ჩასატარებლად, სადაც მოწვეულნი იქნებიან პიონერთა მშობლები, რათა თვითონვე გაეცნონ თავიანთი შვილების უნარინაობას და შემოქმედებას. აი ასეთია მოკლედ ჩვენი კოლექტივის მდგომარეობა. მართალია, აქვს ნაკლიც, მაგრამ ეს თანდათან მოგვარებული იქნება.

შალვა თაყაძე.

სანიტარულ-ჰიგიენური ჩვეულებანი პიონერთათვის.

(დასასრული).

ჩვენი პიონერების გაჯანსაღების საქმეში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება სანიტარულ-ჰიგიენური ჩვეულებების შეთვისებას. არც ფიზიკურ ვარჯიშობას და არც სხვა რაიმე გამაჯანსაღებელ საშუალებას, რომელთაც ადგილი აქვთ კოლექტივის მუშაობაში, არ შეუძლია მოიტანოს პიონერისათვის შესაფერისი სარგებლობა, თუ არ იქნა დაცული სანიტარულ-ჰიგიენური წესები.

თვითეულ პიონერს უნდა ჰქონდეს წარმოდგენილი სანიტარულ-ჰიგიენური ჩვეულებათა მნიშვნელობა და უნდა ცდილობდეს მათ შეთვისებას. მაგრამ ამ სასარგებლო ჩვეულებების შეთვისება ერთბაშად კი არ შეიძლება, არამედ საჭიროა ყოველდღიური განუწყვეტლივი მუშაობა, რომ პიონერმა სასურველ შედეგებს მიაღწიოს.

პიონერი, რომელიც არ ზრუნავს ჯანმრთელობაზე.

ჩვენს პიონერებს, ალბათ, გაუგონიათ, თუ რამდენად საშიში ავადმყოფობაა ქლეჩი და თუ რა როლს თამაშობს ხსენებული ავადმყოფობის გავრცელებაში მტვერი. მტვერში ხშირად იმყოფება ხოლმე ქლეჩის გამავრცელებელი ბაცილები, აირატომ არის აკრძალული იატაკზე დაფურთხება და არც ერთი პიონერი არც კოლექტივში, არც სახლში და არც სხვა ადგილზე არ უნდა აფურთხებდეს იატაკზე. ეს ცუდი ჩვეულება აუცილებლად უნდა იქნეს დავიწყებული.

ახლა შევხვით სხეულის სისუფთავეს. ჭუჭყი ადამიანის კანისათვის მეტად მავნებელია. საქმე იმაშია, რომ ადამიანი, გარდა ფილტვებისა, კანითაც სუნთქავს და თუ კანი გაბინძურებულია, სუნთქვა ცუდად იწარმოებს. ამიტომაც პიონერი ხშირად უნდა იბანდეს ტანს. რაც შეეხება ხელ-პირს, ცხადია, რომ საჭიროა ყოველდღიური დაბანა; საჭმელის მიღების წინ ხელების დაბანა აუცილებელია.

პიონერი, რომელიც ზრუნავს ჯანმრთელობაზე.

ბინძურობა ხელს უწყობს სხვადასხვაგვარი ავადმყოფობის გაჩენას და გავრცელებას. ცხადია, რომ პიონერი ტანისა და ბინის სისუფთავეს დიდ ყურადღებას უნდა აქცევდეს. ყოველი პიონერისთვის სავალდებულოა ხსენებულ ჩვეულებათა შეთვისება.

აქვე მოგვყავს პიონერთა წესები ჯანმრთელობის დასაცავად:

1. პიონერი ფიზიკური და ამიტანია. დილით ადრე დგება, ხელ-პირს იბანს და ვარჯიშობს.

2. პიონერი სუფთად იცვამს ტანსაცმელს და ორ კვირაში ერთხელ მაინც იბანს ტანს.

3. პიონერი ოთახს ასუფთავებს და ეჩვევა ღამ-ღამობით გაღებულფანჯრიან ოთახში ძილს.

4. პიონერი საჭმელს თავის დროზე ღებულობს, ჭამის დროს არ ჩქარობს და ჭამის შემდეგ კბილებს ირეცხავს.

5. პიონერი ხელს არავის არ აბრუნებს, მისაღებებისათვის მას აქვს თავისი დადგენილი საღამო. ხელის ჩამორბრუნებით რაიმე ავადმყოფობის შექმნა შეიძლება.

6. პიონერმა იცის, რომ მისთვის საჭიროა ჯანმრთელობა, ამიტომაც იგი სარგებლობს მზით, წყლით და ღრმად სუნთქავს.

7. პიონერი იატაკზე არ აფურთხებს, იგი გულმოდგინედ იცავს სისუფთავეს.

8. თამბაქოს მოწევა ასუსტებს მეხსიერებას და ცუდად მოქმედობს გულზე და ფილტვებზე, ამიტომაც პიონერი მტერია თამბაქოს მოწევისა.

9. პიონერი არც ღვინოს სვამს, რადგან იგი ადამიანის ორგანიზმზე კიდევ უფრო ცუდად მოქმედობს; თამბაქოს წვევისა და ღვინის სმისაგან სიცოცხლე მოკლდება, მრავალდება ავადმყოფობის და სიკვდილის შემთხვევები.

მ. გორგაძე.

როგორ უნდა ჩამოვაყალიბოთ ჩგოლის და კოლე- ქტივის მუშაობა.

(დასასრული).

დღიურის შედგენა და კუთხის მოწყობა

რომ ჩვენ ნათლად დავინახოთ, თუ რა გააკეთა ჩგოლმა, უნდა ვწერდეთ დღიურს. ამისთვის კი საჭიროა პიონერმა რვეულში ჩაიწეროს ყველაფერი, რასაც აკეთებს ჩგოლი. რვეულში სწერენ ყველა პიონერები რიგ რიგობით. შეიძლება დღიურებში მოთავსებულ იქნეს სურათები ჩგოლის ცხოვრებიდან.

კოლექტივში ჩგოლს აქვს თვისი კუთხე, სადაც ხდება ჩგოლის მეცადინეობა და კრებები. კუთხეს აქვს წარწერა, თუ რომელ ჩგოლს ეკუთვნის ის. კუთხე მოწყობილია სხვადასხვა სურათებით და პლაკატებით. მოთავსებულია აგრეთვე ჩგოლის სამეცადინო ცხრილი. კუთხეში თავსდება აგრეთვე მოდელები, ექსკურსიიდან მოტანილი საგნები, პიონერებისგან დამზადებული სხვადასხვა ნივთები. კუთხეები, ისე როგორც დღიურები, ჩგოლის მუშაობის გამომხატველი უნდა იყოს.

პიონერები ერთმანეთს ეხმარებიან.

რომ ჩგოლის მუშაობა ნაყოფიერად მიმდინარეობდეს, უპირველეს ყოვლისა საჭიროა თვით პიონერებს შორის მეგობრული ურთიერთობის დამყარება, კავშირის განმტკიცება. ყოველთვის უნდა გვახსოვდეს, რომ შეერთებული ძალით ყველაფრის გაკეთება შეიძლება. თუ პიონერი პიონერს არ ენდობა, ერთიმეორეს დასცინიან, ამით არაფერი არ გამოვა და ვერაფერსაც ვერ გავაკეთებთ. უნდა იყოს ერთიმეორის გაგონება, დაჯერება, ხშირად ხდება, რომ როდესაც პიონერი პიონერს რაიმეს ავალეს, ბევრი პიონერი ამას უკადრისობს, ანდა როდესაც გამოცდილი პიონერი გამოუცდელს ასწავლის, ეს უკანასკნელი ამას თაკილობს, ჰქონია, თითქოს მან ყველაფერი იცის. ეს არ ვარგა, ასეთი ურთიერთობით მეგობრული და მტკიცე კავშირი არ დამყარდება. ხშირად არის ასეთი შემთხვევები: როდესაც პიონერი კრებაზეა, ის გაჩუმებულია, არაფერს ლაპარაკობს, მიუხედავად იმისა, რომ მას აქვს რაღაც სათქმელი. გათავდება მეცადინეობა თუ არა, შემდეგ ასტყეს ერთ აურზაურს. ასეთი მოქმედება პიონერს არ შეეფერება. თუ რამე სათქმელი აქვს, უნ-

და სთქვას კრებაზე, რომ ყველა ნაკლი საერთოდ გამოასწოროს.

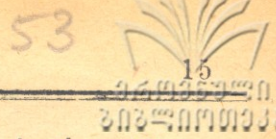
ყოველი პიონერი უნდა გრძნობდეს, სადაც არ უნდა იყოს ის, გინდ სახლში, გინდ სკოლაში, გინდ ქუჩაში, რომ მას გვერდში უდგას მთელი კოლექტივი, რომელიც მას დახმარებას გაუწევს ყოველ დროს, ყოველ საკითხში. პიონერები ერთიმეორის ცხოვრების პირობებს კარგად უნდა იცნობდნენ. თუ რომელიმე პიონერს მშობლები არ უშვებენ კოლექტივში, კოლექტივს შეუძლია გამოარკვიოს ამისი მიზეზები და კიდევ მოაგვაროს ეს საკითხი. თუ რომელიმე პიონერი ვერ ასწრებს სკოლაში მეცადინეობას, არ აქვს სახელმძღვანელო წიგნი, დანარჩენ პიონერებს შეუძლიათ დაეხმარონ ამაში. როდესაც შენ ხედავ, რომ შენი ამხანაგი სამუშაოს ვერ უმკლავდება, მიდი და დაეხმარე მას, მანამ ამაზე სხვა მიგითითებდეს. საჭიროა ერთიმეორის დახმარება, ურთიერთ შორის მეგობრული კავშირის განმტკიცება.

პიონერი ინიციატივას უნდა იჩენდეს მუშაობაში.

ხშირად ჩვენ გვსმენია ბევრი პიონერისგან, რომ კოლექტივის მუშაობა არასაინტერესოა, მოსაწყენია. თავისთავად ცხადია, თუ პიონერს არ ახასიათებს თვითმოქმედება, თუ პიონერი თავისი ინიციატივით არ მიიღებს მუშაობისკენ, თუ არ ცდილობს მუშაობის პროცესში შეისწავლოს და განავითაროს ეს მუშაობა, მაშინ კოლექტივის მუშაობა მოსაწყენი იქნება. ყოველი პიონერი უნდა ცდილობდეს შეიძინოს ცოდნა-გამოცდილება თავისი ინიციატივით, ის არ უნდა იყოს დამოკიდებული მართო წინამძღოლზე. წინამძღოლი მუშაობის დროს საერთო ხელმძღვანელობას უწევს პიონერებს, ესენი კი თავისი ინიციატივით ამუშავებენ და არკვევენ სხვადასხვა საკითხებს.

საჭიროა დავიცვათ დისციპლინა.

კოლექტივში ხშირად ხდება დისციპლინის (წესრიგის) დარღვევა. უმთავრესად ეს გამოიხატება პიონერის მიერ კანონების და ზნე-ჩვეულებების დარღვევაში. აი მაგალითი: პიონერები ღვანან მწკრივში, ამ დროს ერთიმეორეს ჰკრავენ ხელს, ლეკენ

მზისუმზირას, წინამძღოლს და ცინვიტ ენას უჩვენებენ და სხვა, ანდა კიდევ ასეთი მაგალითი: კოლექტივის სამეცადინო ოთახში არის პიონერის ჯგუფი. ერთი მათგანი იატაკზე გაშლართული, მეორე ყვირის, მესამე იატაკზე აფურთხებს — განა ყველა ეს შეეფერება პიონერს? ცხადია, რომ არა. მაგრამ არის კიდევ უფრო ცუდი ყოფაქცევა, როგორცაა ქუჩაში ჩხუბი, ლანძღვა-გინება. ყველა ესენი სასტიკად აკრძალულია პიონერთა კანონებისა და ჩვეულებების მიხედვით. ასეთ მიხინჯ ყოფაქცევას აუცილებლად უნდა ვებრძოლოთ. ყოველი პიონერი უნდა ცდილობდეს შეასრულოს თავისი კანონები, თუ სურს გახდეს ნამდვილი ლენინელი. თუკი რომელიმე რაიმეს დააშავებს, მაშინ კოლექტივი (ე. ი. ყველა პიონერები) უნდა ეცადოს თავის ამხანაგს გამოასწორობინოს შეცდომები. ხშირად პატარა შეცდომისთვის პიონერს კოლექტივიდან რიცხავენ, ეს არ არის სწორი. ყოველი შეცდომის გამოსწორება შეიძლება, განსაკუთრებით როდესაც ამას სხადის ბავში და ჩვენც უნდა დავეხმაროთ ყველა პიონერს თვისი შეცდომების გამოსწორებაში. კოლექტივის და რგოლების მეცადინეობაზე სიარული ხომ უეჭველად საჭიროა: უამისოდ შეუძლებელია კოლექტივში მუშაობა. ყველა უნდა სცდილობდეს, რომ, თუ საპატიო მიზეზი არ ექნა, არ დააკლდეს კოლექტივის და რგოლების მეცადინეობას.

რგოლის მუშაობის სხვა მხარეები

რგოლი თავის მუშაობაში შეუკავშირებელ ბავშვებსაც უნდა იზიდავდეს, უნდა იწვევდეს თავის კრებებზე. თვითეულმა რგოლმა უნდა შეისწავლოს თავისი სახელწოდება. მაგ. რგოლი პარიზის კომუნის სახელწოდებით ვალდებულია შეისწავლოს პარიზის კომუნა და სხვა. რგოლები აწარმოებენ მუშაობას სახელოსნოებში. პიონერები ამხადებენ მასალებს კედლის გაზეთებისთვის. რგოლის კედლის გაზეთის გამოშვება მიზანშეწონილი არ არის. მასალები უნდა მოვათავსოთ კოლექტივის კედლის გაზეთში. იმ კოლექტივში, სადაც არის ოქტომბრულთ ჯგუფი, პიონერები უწევს დახმარებას ოქტომბრელებს, ასწავლიან სიმღერებს, ლექსებს, თამაშობებს და სხვ.

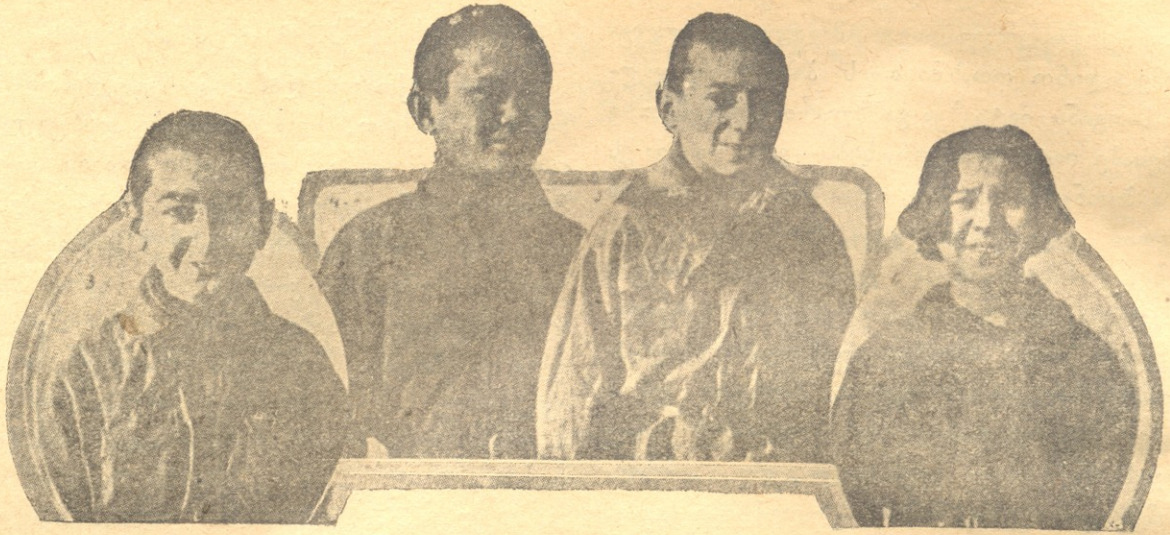
როგორ ტარდება კოლექტივის საერთო მეცადინეობა (ან კრება).

ჩვენ გვქონდა ლაპარაკი რგოლების მუშაობაზე. ჩვენ ვთქვით, რომ რგოლები ლეზულობენ დავალებებს. როდესაც რგოლები თავის დავალებებს შეასრულებენ, შემდეგ იწვევენ კოლექტივის საერთო კრებას. ამ კრებაზე უკეთებენ ჯამს ყველა რგოლების ნამუშევარს. კოლექტივის საერთო სხდომაზე ხდება შესწავლა სიმღერების, თამაშობების, ტარდება საუბრები. შეიძლება კოლექტივმა მოაწყოს ექსკურსია, საზოგადოებრივი სამუშაო. კოლექტივის საერთო კრებაზე პიონერები ერთად ითამაშებენ მას, რაც მათ შეისწავლეს რგოლებში, მღერაინ რგოლებში შესწავლილ სიმღერებს. კოლექტივის მეცადინეობა უნდა დავიწყოთ თამაშობათა მოწყობით და შემდეგ გადავიდეთ სხვა საკითხებზე. ამას გარდა კოლექტივი ჯამს უკეთებს რგოლების ერთი კვირის ნამუშევარს, შემდეგ ამავე კრებაზე კოლექტივის წინამძღოლი ატარებს საუბარს მომავალი კვირის მუშაობის შესახებ.

კომისიების მუშაობა კოლექტივში.

კოლექტივში შეიძლება არსებობდეს სანიტარული კომისია და სარედაქციო კოლეგია. სანიტარულ კომისიაში შედიან ყველა რგოლების წარმომადგენლები. სან.კომისია მუშაობს კოლექტივის საბჭოს ხელმძღვანელობით, რა შეადგენს სანკომისიის მოვალეობას? მისი მოვალეობაა თვალყური ადევნოს პიონერების მიერ სისუფთავის დაცვას, თვალყური ადევნოს სანიტარული და ჰიგიენური პირობების დაცვას კოლექტივების სამეცადინო ოთახში (იატაკის სისუფთავე, ჰაერის გაწმენდა და სხვ). სანკომისიის მუშაობა უნდა სწვდებოდეს აგრეთვე პიონერთ ოჯახებსაც. პიონერებმა კარგად უნდა იცოდნენ არასანიტარულ-გიგიენური პირობების წინააღმდეგ ბრძოლის საშუალებები. ამისთვის კოლექტივის კრებაზე უნდა ტარდებოდეს საუბრები. ამ საკითხის შესახებ. კოლექტივის კუთხეებშიც უნდა იქნას გაშუქებული ამ საკითხის მნიშვნელობა. სარედაქციო კოლეგია ხელმძღვანელობს კედლის გაზეთის გამოშვებას, აგროვებს და ასწორებს მასალებს და ხელმძღვანელობს უწევს პიონერებს.

ლენსკი.

ჩვენი ქმედი მსოფლიოში.

ბავშვების ღაწვა

(საფრანგეთის ახალშენების ცხოვრებიდან)

ერთმა ფრანგმა ბურჟუაზიულმა მწერალმა დასტამბა წერილი, რომელშიც აღწერს თავის შთაბეჭდილებებს კონგოში (საფრანგეთის დაპყრობილი ადგილი ცენტრ. აფრიკაში) მოგზაურობიდან. ფრანგი კომუნისტების ორგანო „ლუმენიტეში“ მოყვანილია საინტერესო ნაწყვეტი ამ წერილიდან, რომელშიც მეტად ნათლად არის დასურათებული საფრანგეთის კოლონიალური ადმინისტრაციის მოპყრობა ადგილობრივი მოსახლეობისადმი. აი ეს ნაწყვეტიც:

„...ბოლას ოლქის გუბერნატორმა ოფიცერი იემბე სამი ჯარისკაცის თანხლებით გაგზავნა. სოფ. ხოდემბარესში მოსახლეობის დასასჯელად. გუბერნატორის რისხვა გამოიწვია იმ გარემოებამ, რომ ამ სოფლის მცხოვრებლებმა უარი სთქვეს თავისი ქონებების სხვა ადგილას გადატანაზე. გლეხებმა, ზანგებმა, ვერ დასტოვეს თავისი ნათესები, რადგან კარგად იცოდნენ, რომ მათ მოსაფალსაც და მიწებსაც დაეპატრონებოდნენ ფრანგები. ამიტომ მათ არ შეასრულეს ბრძანება ქონების გადატანის შესახებ. აი როგორ დასაჯეს ისინი ასეთი ურჩობისათვის:

გზაში ოფიცერი იემბეს თვითნებური სოფლიდან მიჰყავდა ორი-სამი კაცი. ბოდემბარში მან მძევლად წაიყვანა 12 კაცი. ყველა მძევლები მიაკრეს ხეზე და დახვრიტეს. ამის შემდეგ დაიწყო მცხოვრებლების ქლეტა. ხუთი ძუძუმწოვარა ბავში ჩაჰკეტეს სარდაფში, სადაც შემდეგ ანთებული ჩალა ჩაჰყარეს“.

არ უნდა დავივიწყოთ, რომ ამ სცენას ბურჟუაზიული მწერალი ასწერს.

როგორ ცხოვრობენ ბავშვები ინდოეთში

შორეულ ინდოეთში ქვანახშირის მალარობეში ბავშვები აუტანელ შრომას ეწევიან, დღეში 12-16 საათს მუშაობენ.

ინდოეთის სამთო მრეწველობაში ჩაბმულია 11.170 ბავში. უმეტეს შემთხვევაში ისინი 15 წლისაც კი არ არიან. უკანასკნელი 10 წლის განმავლობაში ზევაზე, აფეთქებამ და მალარობის ჩამონგრევამ იმსხვერპლა 1.871 ბავში, ხოლო მძიმედ დაშავდა 2.626 ბავში.

ეს სისხლიანი ციფრები, რომლებსაგან თავზე თმა ყალყზე დგება, და სისხლი ძარღვებში იყინება, გვიჩვენებენ, თუ რამდენი ბავში იღუპება ბურჟუაზიის უინიანობით.

ინდოეთის საფეიქრო რაიონში მუშა-ბავშვების ყოველ 1.000-ზე მუშაობის პირველ წელს იხოცება 667, ე. ი. სამიდან ერთ წელზე მეტს ცხოვრობს მხოლოდ ერთი ბავში. ამ ქარხნებში მუშები მუშაობენ მთელი ოჯახით. ხშირად ისანი მუშაობენ შეუჩერებლივ 30 საათს და ასეთი მუშაობისათვის იღებენ სულ 2 მანეთს კვირაში.

რომ ბავშვებმა უიმშილისაგან არ იყვირონ, დედები მათ თრიაქს აძლევენ.

აი, როგორ გადის ბავშვების და ახალგაზრდობის „ოქროს ხანა“ პროლეტარული ბავშვებისათვის არასაბჭოთა ქვეყნებში.

როგორ უნდა

აიციინა მოსწივნები

ახლა საჭიროა წიგნის ჩამოჭრა; ამისათვის ფანქრით უნდა გაისვას ხაზი იმ ფურცელზე, რომლის მიხედვითაც უნდა ჩამოიჭრას დანარჩენი ფურცლები.

თუ რომ ხელთ არა გაქვთ სათანადო იარაღი, მაშინ სჭირთ, სახაზავის საშუალებით, მჭრელი დანით.

სახაზავს მტკიცედ დავდებთ მოხაზულ ადგილს და მძიმე დაწოლით გავატარებთ დანას ნახაზზე.

მრგვალი დანით ფურცლების შეჭრა უფრო ადვილია, რადგან წიგნი იდება წნეხში, რომელსაც ქვეითა ფიცარი გამოშვერილი აქვს ერთი დუიმიტ, წიგნი კი მოჭერილია წნეხით სწორედ დახაზულ ადგილზე.

ამ შეთხვევაში წნეხის ზეითა ფიცარი უნდა გადიოდეს დახაზულ ხაზზე და პარალელურად იყოს, თორემ წიგნი მრუდედ იქნება შეჭრილი.

შემდეგ წნეხს ვდებთ იატაკზე ისე, რომ მოსაჭრელი მხარე რჩებოდეს ზევით; მარჯვენა მხრისაკენ მეორე გვერდს ვაბჯენთ მუცელს, ორივე ხელით გვიჭირავს მრგვალი დანა და ამრიგად ვჭრით ზედმეტ ნაპირებს.

უნდა ვიცოდეთ, რომ ჯერ იჭრება ნაპირები და შემდეგ საჭიროა შეკერილი ნაპირის დარგვალება.

უკანასკნელი სრულდება ჩაქუჩის მსუბუქი ცემით, ერთი გვერდიდან მეორე გვერდზე რიგ-რიგობით ვადასვლით; ამისათვის მარცხენა ხელით გვიჭირავს წიგნი, მარჯვენით კი ვცემთ ჩაქუჩს.

უნდა დავარტყათ ჯერ ერთი მხრიდან, შემდეგ კი წიგნი უნდა ვადმოვაბრუნოთ და დავარტყათ მეორე მხრიდან.

შეკერილი მხარე ამრიგად მრგვალდება, წინა მხარე კი შემრგვალებული გამოდის.

შემდეგ იჭრება ზეითა და ქვეითა მხარეები (თავი და ბოლო).

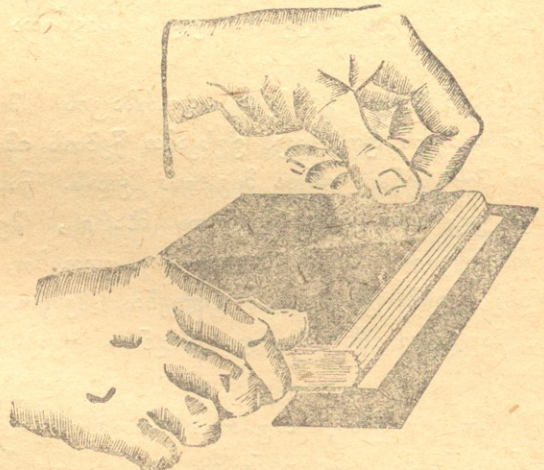
ახლა უნდა დავამზადოთ მუყაოს ყდები. მუყაო იჭრება სახაზავის საშუალებით, დანით. ყდა წიგნზე დიდი უნდა იყოს 1/2 დუიმიტ.

მუყაოს უნდა ჰქონდეს წიგნის შესაფერი სისქე.

ყდის მიწებება ხდება შემდეგნაირად: იმ ადგილზე, სადაც მიკრული იყო გაძენილი კანაფი, უნდა წაისვას წებო, მიეკრას მუყაოს იმნაირად, რომ ვერტიკალურად დაყენებული ყდა იყოს მიმდგარი წიგნთან; ამისათვის საჭიროა მუყაოს კანაფზე დაკვრა. ის ნახევარი სანტიმეტრით დაშორებული უნდა იყოს წიგნის ნაპირიდან.

რომ უკეთესად მიმაგრდეს, რამოდენიმე ხანს წიგნი წნეხში უნდა ჩაიღვას.

როდესაც წიგნს ამოვიღებთ, ყდის ნაპირები უნდა შესწორდეს სახაზავით და დანით.

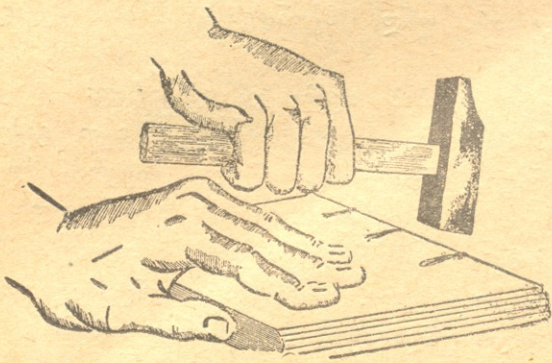
ჩითის ან ტყავის არშიის მიკვრა.

ყველა ამის შემდეგ საჭიროა ორივე ყდას მიეკრას ჩითის ან ტყავის არშია და კუთხედი; ეს არშია სიგძით უნდა აღემატებოდეს წიგნის სიგძეს 1 დუიმიტ, სიგანე უნდა იყოს 3 ან 4-ჯერ განიერი წიგნის სისქეზე.

არშიის გარდა კიდევ საჭიროა ზედნართი სქელი ქაღალდის ან თხელი მუყაოს ფურცლის, წიგნის სისქის და სიგძისა. ეს უკანასკნელი უნდა მიეკრას არშიის შუა ადგილას, შემდეგ წიგნის შეკერილი ადგილიდან ქვეითა ნაპირი დაიდება ზედნართზე იმ ანგარიშით, რომ ზედნართი არშიის წიგნზე ვადმოფარების დროს სავსებით დაეფაროს შეკერი-

ლი ადგილების მხარეს, არშის ნაპირები კი მიეკვრის ორივე მხრიდან მუყაოს; არშის გვერდების ნაპირები შეიკეცება და მიეკვრის ყდის შიგნითა მხარეებს (იხ. სურათი); რომ ყდის კუთხეები არ იხეხებოდეს, უნდა მიეკრას ტყავის ან სქელი ქაღალდის კუთხედები, კიდევ საჭიროა მუყაოს ზედა მხარეებზე ფერადი ქაღალდის მიკვრა სილამაზისათვის, მხოლოდ კუთხედების და არშების ადგილებში ქაღალდი უნდა მოიჭრას, რომ უკანასკნელი არ დამალოს.

ჩაქუჩით გამრგვალება.

ეს ფერადი ქაღალდი სიგრძე-სიგანით $\frac{1}{2}$ დუი-მით უნდა აღმატებოდეს წიგნის ყდას და ეს ზედმეტი შეიკეცება და მიეკვრის ყდის შიგნითა მხარეს.

უკანასკნელად გვრჩება ფორზაცის მიკვრა ყდაზე. ამისათვის ფორზაცს ვუსვამთ წებოს იმ მხარეზე, რომლიდანაც უნდა მიეკრას ყდას. წასმულ ქაღალდს ვაკრავთ ყდის შიგნითა მხარეს, შემდეგ ყდებს დავკეცავთ, ყდებს ხელით დავაუთოებთ, რომ ქაღალდზე დაჭმუჭნული ადგილები შესწორდეს, შემდეგ ჩავდებთ წნებში და წიგნი უკვე მზად არის.

საჭიროა ითქვას, თუ რა პირობებში უნდა იმუშაონ ბავშვებმა სახელოსნოში.

თვითეულ პიონერს უნდა ჰქონდეს განსაკუთრებული ადგილი მაგიდასთან. დასაჯდომი ადგილები უნდა იყოს მოწყობილი მათი სიმაღლის მიხედვით. ოთახში ჰაერი მუდმივ უნდა სუფთავდებოდეს. იარაღი წესიერად უნდა ინახებოდეს.

სახელოსნოს შეიძლება გაუკეთდეს პლაკატი შემდეგი ლოზუნგებით: „ყდიანი წიგნი უფრო მაგარია და მოხერხებულთა“, „ჩვენ, მკინძავეები, წიგნებს ვარჩენთ ავადმყოფობისაგან“.

ყოველი სამუშაო დღისათვის გამოიყოფა მორიგე, რომელიც უთვალყურებს წესრიგის დაცვას.

მთავარი საკითხია სახელოსნოს მეურნეობის მოწყობა. ამისათვის კარგი იქნებოდა ამორჩეული იქნეს ორი ან სამი ბავში, რომლებსაც მიენდობა სახელოსნოს მეურნეობა.

უკანასკნელი შეადგენენ იარაღის სიას და იზრუნებენ საჭირო მასალის შეძენაზე.

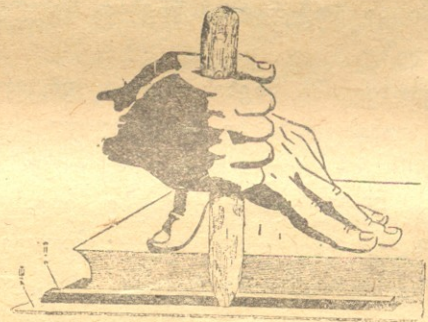
ბავშვებმა უნდა მიაქციონ ყურადღება, თუ როგორ ითვისებენ ცოდნას და როდესაც უკვე შეიძენენ ცოდნას, მაშინ უნდა შეუდგენ კოლექტიურ მუშაობას.

მაგალითად, გამოყოფილია რგოლი, 7 ბავშვისაგან შემდგარი, რომელსაც დაევალა 50 წიგნის აკინძვა.

ამ შემთხვევაში ხდება შრომის განაწილება: 2 არღვევს წიგნებს, 1 ხერხავს, 1 ამზადებს ფორზაცებს, სამიც ჰკერავს და ამრიგად მუშაობა ჩქარი ნაბიჯით მიმდინარეობს.

თვითეული პიონერი რიგზე შეისწავლის თავის მოვალეობას და მთავარი კი ის არის, რომ მუშაობა კოლექტიურად სწარმოებს.

ის უმზადებს ამხანაგს სამუშაოს, მას აგრეთვე სხვა ამხანაგმა გადასცა სამუშაო.

დანით ჩამოჭრა.

ბავშვებს შეუძლიათ ერთი რომელიმე შეკვეთის შესრულების შემდეგ შესცვალონ მოვალეობა. რგოლმა უნდა გაითვალისწინოს მუშაობის შედეგი და შეცთომები შეასწოროს.

საჭიროა დღიურის წარმოება, სადაც უნდა იწერებოდეს: რამდენი ბავში აკლდებოდა მუშაობას, რას ასრულებდნენ, როგორ მიმდინარეობდა მუშაობა, იყო თუ არა დეზორგანიზაცია, რაში გამოიხატებოდა, როგორ უნდა აიცდინონ ის თავიდან და სხვა.

კარგი იქნებოდა, რომ თვეში ერთხელ ან ორ თვეში ერთხელ იყოს შეჯამებული დღიურები, თუ რა მუშაობაა შესრულებული.

საჭიროა აგრეთვე მოწყობა საკინძავის კუთხის, სადაც გამოფენილი იქნება, როგორც პირველად შესრულებული მუშაობის ნაყოფი, აგრეთვე უკანასკნელი მუშაობისა და სხვადასხვა პლაკატები.

რადიო აღარ წარმოადგენს უკვე მარტო მეცნიერულად მომზადებულ ადამიანთა სამფლობელოს. ის ხდება უკვე ადვილად მისაწვდომი ყოველი მოქალაქისათვის.

ფართედმაუწყებელი რადიო-გადაცემა კონცერტებისა, ლექციებისა და სხვა საინტერესო საგნებისა აძლევს რადიოს საშუალებას დაიპყროს თითქმის ყოველი სახლი. ალბათ სულ მალე შინაური რადიომიმღები გახდება იმგვარ ჩვეულებრივ ნივთად, როგორცაა გრამოფონი და ბეგრისათვის აღმოჩნდება ის გრამოფონზე ბევრად უფრო გამართობი და სასიამოვნო.

მომუშავე რადიო-სადგური ჰგზავნის თავის ცნობებს ერთბაშად ყველა მიმართულებით, და ეს ცნობები მიდის დიდ ან პატარა მანძილზე, იმისდა მიხედვით, თუ რა სიმძლავრისაა „გადამცემი სადგური“.

დავუშვათ, რომ რადიო-სადგური იმყოფება ლონდონში და მას სურს გადასცეს ცნობა ნიუ-იორკში. თუ სიმძლავრე გადამცემი სადგურისა საგრძნობლად დიდია, ეს ცნობა მივა ნიუ-იორკში. მაგრამ ამავე დროს ის მიაღწევს არა მარტო ნიუ-იორკამდე, არამედ გავრცელდება დაახლოვებით იმავე მანძილზე ყველა სხვა მიმართულებითაც, ასე რომ ცნობის მიღებას შესძლებს ყოველი სადგური, ლონდონიდან 2.000 მილის რადიუსის ფარგალში მყოფი. სადგურები მოსკოვში, პარიზში, ბერლინში, ოსლოში და ლონდონიდან 2.000 მილზე დაშორებულ ადგილებში შესძლებენ ლონდონის რადიო-სადგურის ამ ცნობის მიღებას.

თქვენ მაშინვე მიგვითითებთ იმ საგრძნობ უხერხულობაზე, რომელიც ამის გამო წარმოიშობა: ცნობების საიდუმლოდ გადაცემა არ შეიძლებაო. რამოდენიმედ ეს მართალია.

ამაში მდგომარეობს მთავარი თავისებურება უმავთულო ან რადიო-ცნობისა. ეს ერთი მხრით უპირატესობაა, მეორე მხრით კი უხერხულობაა. როცა ჩვენ ვგზავნით კერძო ცნობებს ნიუ-იორკში, თავისთავად ცხადია, ჩვენ არ გვინდა გაიგონონ გარეშე პირებმა. ამჟამად არ არსებობს არავითარი სახსარი, რომ შევეშალოთ ხელი ვისმე დაიჭიროს კერძო ცნობა, რადიოთი გაგზავნილი. ყველა, ვისაც აქვს ნებართვა დაიდვას თავის ბინაზე რადიომიმღები, ვალდებულია შეინახოს საიდუმლო და არ გაამჟღავნოს შემთხვევით მის მიერ დაჭერილი ცნობები. უმეტეს შემთხვევებში კი, როცა საჭიროა საიდუმლო ცნობების გაგზავნა, მაშინ ის შეიძლება გადაიციეს შიფრით, ან პირობითი კოდით, ასე რომ არაფერია, თუ ასეთ ცნობებს ვინმე კიდევაც დაიჭერს.

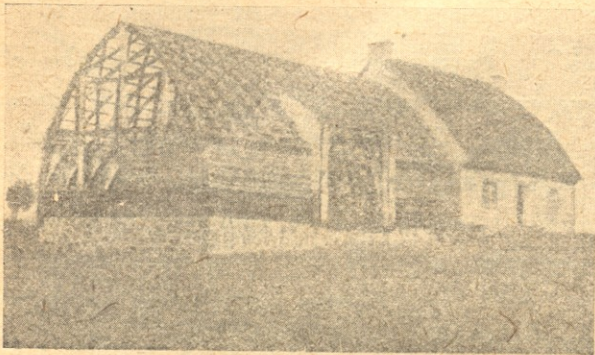
მეორე გარემოება, რომელიც გვეხმარება საიდუმლოების შენახვაში რადიო-გადაცემის დროს, მდგომარეობს იმაში, რომ ცნობები ხშირად იგზავნება დიდი სისწრაფით, ხან ორას სიტყვამდე წუთში; გემებთან ურთიერთობის დროს კი, სადაც მეელწერე ხელით მუშაობს, სიჩქარე უდრის დაახლოებით 20 სიტყვას წუთში და ამიტომ ყველა დახელოვნებულ მეელწერეს შეუძლია დაიჭიროს ის. დიდ მანძილზე გადაცემის დროს, მაგალითად, ატლანტის ოკეანეს გადაჭრით, ცნობები, როგორც შემოთაა ნათქვამი, იგზავნება დიდი სისწრაფით, ავტომატიურ ხელსაწყობთა საშუალებით, და ისინი ჩვეულებრივ მეელწერეს შეუძლია დაიჭიროს მხოლოდ მეტად რთულ და ძვირფას მანქანათა საშუალებით.

ამრიგად რადიო-ცნობათა საიდუმლოება დაცულია გადაცემის ძლიერი სისწრაფით ან პირობითი შიფრის ხმარებით.

ხე მშენებლობაში და მრეწველობაში.

საქართველო ძალიან მდიდარია ტყეებით. გარდა უბრალო ჯიშის ხეებისა, ჩვენს რესპუბლიკაში მოიპოვება ძალიან ძვირფასი ხის ჯიშები: წითელი ხე, ბზა და სხ.

ბზა უმაგრეს ხედ ითვლება მთელ ქვეყნიერებაზე და სიმაგრით თითქმის რკინას არც კი ჩამოუვარდება. ბზისაგან აფხაზური ხმლის ტარსა და ქარქაშსაც აკეთებენ. პალმისაგან, კაკლისა და წითელი ბზისაგან აკეთებენ ს. უკეთესო, ძვირფას ავეჯეულობას, ჩარჩოებს და სხ.

გლუსის სახლი, კოლინგერის სისტემის.

საქართველოს მაღალ მთებზე ხარობს „გემის ხეების“ ტყეები, უზარმაზარი ფიჭვის, მუხის, ჭანდრის და სხვა ჯიშების, რომლებსაგანაც აკეთებენ ოკეანეს გიგანტ-გემების ანძებს და სხ. ნაწილებს.

მაგრამ ჯერჯერობით მთელი ეს სიმდიდრე საქართველოში თითქმის არ მუშავდება და არ არის გამოყენებული.

მხოლოდ ამ უკანასკნელ დროს შეუდგენ დაბურული ტყეებისაკენ გზების გაყვანის პროექტის შემუშავებას: უგზოდ არ შეიძლება გადასამუშავებელ ადგილას ხეების გატანა.

ხის დამუშავებას და მრეწველობას ჩვენში დიდი მომავალი და აყვავება მოელოს. მხოლოდ ახლა იწყებს ჩვენი რესპუბლიკა ხის დასამუშავებელი ქარხნის აგებას.

თქვენ იცით, რომ ხეს შენობების ასაგებად ხმარობდნენ, მაგრამ ამ უკანასკნელ 50 წლის განმავლობაში ხის ადგილი აღმშენებლობაში რკინამ და ქვამ დაიკავა და ხისაგან მხოლოდ სოფლები იკეთებდნენ თავიანთ ქოხმანებს, ქალაქებში კი ხეს მხოლოდ გამოფენებისათვის და პატარა სადარაჯოების შენობების ასაგებად იყენებდნენ. დიდ შენობებს კი ქვისა და რკინა-ბეტონისაგან აკეთებდნენ.

რკინა და ქვა ბევრად უფრო გამძლეა, ვიდრე ხე. ქვისა და რკინის შენობები ხანძრის მხრივ უზრუნველყოფილია და, ამას გარდა, არც ღვება.

ხე კი ბევრად უფრო მსუბუქია ქვაზე, ბევრად უფრო ადვილია მისი დამუშავება, სითბოს ცუდი გამტარია და ამიტომ ხის შენობებში უფრო თბილა ზამთარში და გრილა ზაფხულში.

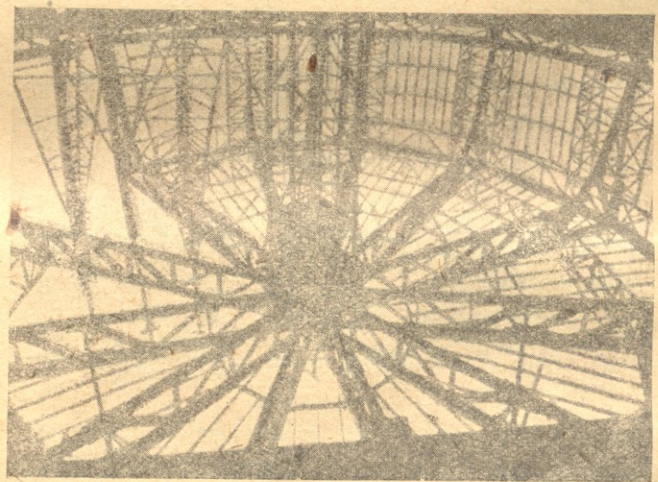
თუმცა ამდენი უპირატესობა აქვს ხეს ქვისა და რკინის წინაშე, მაგრამ ადამიანმა მაინც ქვა და რკინა ამჯობინა.

ამჟამად ხეს დიდი გასავალი აქვს მშენებლობის საქმეში ჩრდილო ამერიკის შეერთებულ შტატებშიც.

ბეტონიანი ხისაგან აგებენ შენობებს გამოფენებისათვის, დირიჟაბლების, ჰაეროპლანების და ავტომობილების ბინებს და დიდრონსა და პატარა სოფლის სახლებს.

ჩვენ სურათებზე დაინახავთ რადიო-გამოფენის შენობას, რადიო-სასახლეს ბერლინში.

ეს ერთი უდიდესი მუზეუმი რადიო-მრეწველობის. მეორე სურათზე გამოსახულია მთელ ქვეყნიერებაზე უდიდესი შენობა გამოფენისათვის, რომელიც აგებულია ველზენკირხენში (გერმანია).

სამრეწველო გამოფენა ბერლინში.

ხით სარგებლობენ აგრეთვე ძალიან ფართედ ქარხნებისა და რკინის გზის სადგურების ასაშენებლად. რკინის ნაწილები სადგურებზე ძალიან სწრაფად ფუჭდება ორთქლმავლების კვამლისაგან და მატარებლების მოძრაობით გამოწვეული რყევისაგან. ხეს კი ვერც კვამლი და ვერც მოძრაობა ვერაფერს აკლებს.

პირველი სადგური ხისაგან ააშენეს დანიის დედაქალაქში, კოპენჰაგენში, შემდეგ მრავალი სადგური იქნა აშენებული გერმანიაში, შვეიცარიაში, ფინლიანდიაში და სხ. ქვეყნებში.

ქიმიური წარმოებისათვის შენობა უფრო ხელსაყრელია აგებულ იქნას ხისაგან, რადგანაც რკინას ქიმიური სიმჟავე და სიმჟავის აორთქლება სჯამს, ხეს კი ვერა.

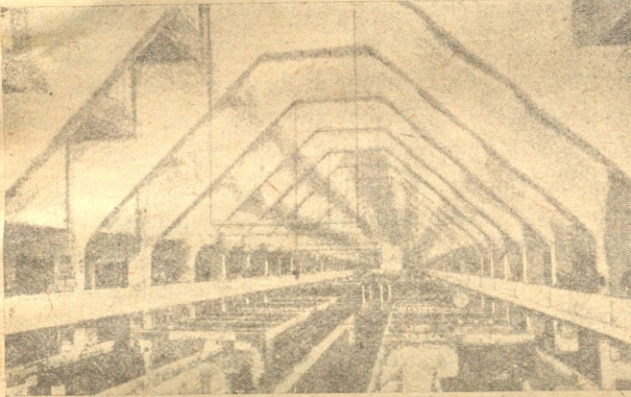
რკინას და ქვას რჩება მხოლოდ ერთი უპირატესობა: ის, რომ რკინა და ქვა დიდხანს სძლებს.

ეგვიპტის პირამიდებმა ამდენ ხანს გასძლეს და უძრავად სდგანან, ხის შენობებს კი, ძალიან გამძლე, ბეტონგადაკრული ხისაგან აშენებულსაც, არ შეუძლია ას წელიწადზე მეტს გასტანოს.

იქნას ძველი, 50 წლის წინეთ აშენებული სახლები და იმათ მაგიერ აშენდეს თანამედროვე ტიპის შენობები. ასე რომ დიდი ხნის შენობები ხელს უშლიან უფრო მოხერხებული და გაუმჯობესებული შენობების აგების საქმეს.

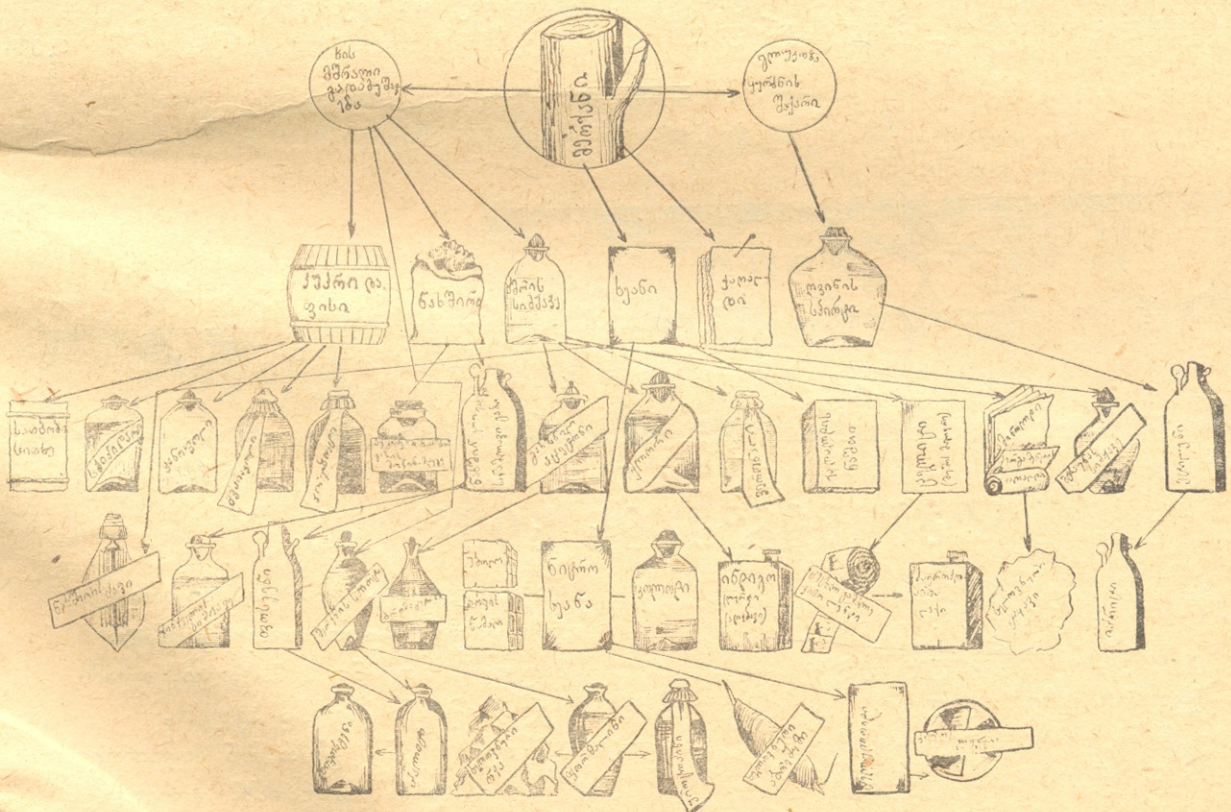
ძველ შენობებს სრულიად არ შეუძლია დააკმაყოფილოს თანამედროვე ქარხნებისა და სადგურების მოთხოვნილება. სადგურზე, სადაც უწინ 100 მატარებელი მოდიოდა დღეში, ახლა ათასობით მოდის, აქამდის სადგურის და ქარხნის შენობის შეცვლა ახალი შენობით საკირო ხდებოდა ყოველ 50 წლის განმავლობაში. ამას იქით უთუოდ საკირო იქნება უფრო ხშირად განახლება, მაშასადამე, ბევრად უფრო ხელსაყრელია აშენდეს უფრო იაფი და მსუბუქი მასალისაგან — ხისაგან.

ჩვენ დავგრჩა ისეთი შენობები, რომლებმაც საკიროა იარსებოს საუკუნეების განმავლობაში: დიდებულ ხელოვანთა და ხუროთმოძღვრების შემოქმედებანი. მაგრამ ასეთი შენობები არც ისე ბევრია და მასთან მეცნიერება ისეთი სისწრაფით მიდის წინ, რომ დღეს ჩვენ უკვე ვისწავლეთ, როგორ დავიცვათ ხე ცეცხლისაგან და გადავარჩინოთ დაღუპობას; ხეს გავვლენთავეთ რამე ისეთი წამლით და

რადიო-მუზეუმი დრეზდენში.

მაგრამ ტექნიკა შეუჩერებლივ ვითარდება და შენობებსაც სახე ეცვლება. 200 წლის წინეთ აშენებულ სახლში ახლა არა გვერჩია, რომ ვინმე დადგეს, იმდენად უხერხული იქნება საცხოვრებლად. ძველ

ნაკეთებ შენობებში ნაკლები სინათლე და ჰაერი იქნება.

ბევრგან — ევროპისა და ამერიკის დიდ ქალაქებში — ამჟამად წამოჭრილია საკითხი, რომ დარღვეულ

ისე გავამაგრებთ, როგორც ქვას და მაშასადამე, მას დროც ვეღარაფერს დააკლებს.

ხის შენობების საქმის წარმოშობამ წამოაყენა ხის შენობების ახალი წესით აგების საკიროება და

გამომუშავებულ იქნა ბევრი სხვადასხვა ხუროთმოძღვრული სისტემა. განსაკუთრებით საყურადღებოა ინჟინერ ცოლინგერის სისტემა.

ამ სისტემით აშენებული სახლების სახურავებს არავითარი შესამავრებელი ბოძები არა აქვს და ეყრდნობა მხოლოდ კედლებს. ცოლინგერის სისტემით სახლების აშენება ძალიან იაფად ჯდება და სწრაფად კეთდება. ასე რომ ხე დიდ მეტოქეობას უწევს რკინასა და ქვას ამშენებლობის საქმეში, იმარჯვებს კიდეც.

წარმოების საქმეში ხე კარგახანია თამაშობს არა ნაკლებ როლს, ვიდრე რკინა.

ჩვენს რესპუბლიკაში ამ ახლო მომავალში ქალაქის ქარხნის გახსნას აპირებენ. ქალაქი უნდა გაკეთდეს გადამუშავებული ხისაგან.

ქალაქი ხისაგან!

როგორ უნდა გაკეთდეს? ამის შესახებ ჩვენ შემდეგ გვექნება საუბარი.

ქალაქის გარდა ხისაგან მრავალი სხვა ნაწარმოები კეთდება. ამ ჩვენ წერილში თქვენ ნახავთ სქემას, სადაც ნაჩვენებია ხის სხვადასხვა ნაწარმოებნი.

ამ სქემის გასაგებად საჭიროა გვახსოვდეს, რომ ხისაგან ჯერ კეთდება ნახევრად დამუშავებული ნაწარმოები, ნახევარფაბრიკატი, მერე ამ ნახევრად დამუშავებული ნაწარმოებისაგან კეთდება სხვადასხვა ნაწარმოებნი: მაგალითად, ხისაგან კეთდება კუბრი, ფისი; კუბრისა და ფისისაგან — სკიპიდარი, კანიფოლი,

კრეოზოტი; ხისაგან კეთდება გლიუკოზა, გლიუკოზასაგან — უქაღლესი ლირსების ქალაქი (მდაბალი ხარისხის ქალაქი პირდაპირ ხისაგან კეთდება), ეტილენი, მუაუნას სიმუხვე და სხ. შეიძლება კიდევ ასე: ხისაგან კეთდება ნახევარფაბრიკატი, ნახევარფაბრიკატისაგან — პროდუქტი, ამ პროდუქტისაგან კი სხვა პროდუქტი. მაგალითად, ხისაგან გლიუკოზა, გლიუკოზასაგან — ამილონა (პერგამენტის ქალაქი), ამილონისაგან — ხელოვნური ტყავი; კიდევ უკეთესი მაგალითის აღება შეიძლება: ხისაგან კეთდება ვარსი, ვარსისაგან — ნიტროვარსი, ნიტროვარსისაგან — კოლოდი (ხმარობენ ჭრილობებისათვის) და ასაფეთქებელი ნივთიერებანი — ნიტროგლიცერინი და უკვე მლო თოფის წამალი, მაგრამ ეს კიდევ ცოტაა: ნიტროვარსისაგან მუშავდება აგრეთვე ხელოვნური აბრეშუმი და ცელულოზი, ცელულოზისაგან კინოლენტები.

თქვენ ხედავთ, თუ რამდენი რა კეთდება ხისაგან და როგორ შეიძლება განვითარდეს ხის დასამუშავებელი მრეწველობა ტყეების მდიდარ ჩვენს რესპუბლიკაში. დადგება დრო და ჩვენი სოფლების ხის სახლებს შესცვლის ბეტონგადაკრული ხის სახლები, რომელსაც ვერაფერს დააკლებს ვერც ზღვის ნაპირების წვიმები და სინესტე, ვერც ხანძარი. ჩვენ ქარხნებში დამუშავდება ქალაქი, ნიტროგლიცერინი, ხელოვნური ტყავი, საღებავები და სხვა მრავალი საჭირო ნივთიერება.

ლეო.

ლენინელის სიმღერა.

ჩვენ ვართ მამაცი, შეურყეველი,
პაწია ნორჩი ლენინელები,
მშრომელთა მასის დაჩაგრულ ხელში
ტანჯვა-ვაებით გამოზრდილები!
ჩვენ უკან მივდევთ წითელ არმიას,
საბჭოთა ქვეყნის პაწა მცველები,
ნარნარი ხმებით გრგვინავს სიმღერა,
ჩვენ ხმას ბანს აძლევს მთა და ველები.
ვერ შეგვაშინებს მტრისა მუქარა,
ჩვენი რიგები უშიშრად გრგვინავს,

თავისუფლების, ერთობის ხმებით
დროშა პაერში წითლადა ფრინავს.
მალლა მივაფრენთ სიმართლის აღამს,
ზედ გვიჭიდია მაგრად ხელები,
ბელად ლენინის გზით წინ მივდივართ,
წითელი დროშით დარაზმულები.
ჩვენ მამაც ძალებს გაკაჟებულებს
ვერ შეაშინებს მტარვალთა ხმები,
უშიშრად, მედგრად და თავისუფლად
წინ, წინ მივიწევთ ლენინელები!

ანო მირიანაშვილი.

ჩ ვ ე ნ მ ო ვ ღ ი ვ ა რ თ!

მოვდივართ ჩვენ, ურიცხვნი, ნორჩნი, მედგარ
ტალღებად,
სახე მოგვაქვს ლენინის, ნათელალამიანი;
ნორჩი კომუნისტები არეს ვაქცევთ ბაღებად,
და მშრომელთ დაუდგება დღე ნათელი, მზიანი!

ძველი დავისამართ დრო ტანჯვის და ბორკილის,
მივქრით კომუნისაკენ ჩვენ მამებთან ძახილით!
ჯერ ხომ ჩვენ ბავშვები ვართ, ვუკრავთ ძღვევის
საყვირებს,
მალე შევცვლით: რიგებს და ბნელეთს ავაყირავებთ.
ნ. ცხაკაია

ა კ რ ო ს ტ ი ხ ი.

პატარა ნორჩი ყვაფილი
იზრდება, გაიფურჩქნება,
ომში დაღლილსა ბელადებს
ნაცვლად მხარს ამოუდგება.
ერთის დაკვრითა შემუსრავს
რიგებს მტარვალთა ბრბოების,
ის შეაგროვებს დიდ ჯარებს
საწყლებისა და მონების.

მთელ მსოფლიოზე ასტეხავს
ომსა გმირულსა, ცეცხლებრსა,
მტარვალებს დღეს გაუთენებს
ავსა და შავბნელიანსა.
ვინ არის იგი, იცნობთ თქვენ?!
აღისფერ დროშით მავალი,
ლამაზი პიონერია,
იმღერის გახარებული.

გიგო შატბერაშვილი.

პ ი ო ნ ე რ ი ს ი მ ლ ე რ ა.

მედგარ გულებით მოვდივართ შრომის ბავშვები;
არ გვჩვევია დაღლა გმირებს, ვუკრავთ საყვირებს!
მოვდივართ მკვირცხლნი, ნორჩ ცხოვრების ნორჩი
რაშები!
ჩვენი მკლავები ძველი ქვეყნის სწყვეტავს აღვირებს!

ვერ შეგვაშინებს რისხვა მტარვალთ, რისხვა
მგზნებარე,
გზა ეკლიანი, ნარიანი, უკაფი, ძნელი...
ჩვენ, პიონერნი, დუბჭირ ყოფას ავაყირავებთ,
და შენსა გზასა არ გადვუხვევთ, დიადო ლენინ!
ნიკოლოზ ცხაკაია.

ჩ ვ ე ნ ი ს ი ტ ყ ვ ა.

ჯერ ნორჩი ვარ, ახალგაზრდა პიონერი.
მიყვარს შრომა და ჩაგრული ყველა ერი.
მისთვის ვსწავლობ, გავხდე მძლავრი, ღონიერი,
მტერი ვძლიო, შევიქნე მე ბედნიერი.
თუმც ალარა გვყავს დიდი ბელადი, ლენინი ძია,
სამაგიეროდ პიონერთათვის ლოზუნგად დარჩა მხო-
ლოდ ერთია,

რომ: „სავალი გზა პიონერთათვის ლენინიზმია“.
რომ ავასრულოთ, პიონერებო, ეს სიტყვები, ჩვენი
ვალია.
ჯერ ნორჩი ვარ, ახალგაზრდა პიონერი,
მიყვარს შრომა და ჩაგრული ყველა ერი.
მისთვის ვსწავლობ, გავხდე მძლავრი, ღონიერი,
მტერი ვძლიო, შევიქნე მე ბედნიერი.
ალექსანდრე ტატიშვილი.

მ ო მ ა ვ ღ ი ს უ ვ ი ლ ე ზ ი.

მოვდივართ ნორჩი პიონერები
და მივისწრაფით სინათლის გზაზე,
ყველა მსმენელი სტკბება, დუმდება
ჩვენი დოლის და საყვირის ხმაზე.
—
მუდამ ტკბილია, ტკბილად გაჰკივის
ჩვენი საყვირი და ბარაბანი,

მტერსა ემუქრის გაბრაზებული,
ცეცხლის მნათობი და ჯავრიანი.
—
ჩვენი რიგები მოწყობილები
მძლავრია ისე, ვით ცხელ რკინისა,
მარდია, როგორც ნალესი ხმალი,
გასაუღეტავი ჩვენი მტერისა.

ვანო შირიანაშვილი.

1. მ უ შ ე ბ ი.

თვითეული მოთამაშე რომელიმე პროფესიის მუშას წარმოადგენს: ერთი—მქედელს, მეორე—ხეინკალს, მესამე—მაღაროს მუშას და სხვ...

თვითეული მათგანი მიდის „შრომის ბირჟაზე“ და იქ უჩვენებს მოძრაობების საშუალებით თავის პროფესიას. თუ მიხვდენ მის პროფესიას, მას მიიღებენ მუშაობაზე, და თუ არა, იგი უადგილოდ რჩება, გამოიცივლის პროფესიას და რამოდენიმე ხნის შემდეგ ისევ ბრუნდება. თამაში გრძელდება, ვიდრე ყველა არ იშოვნის სამუშაოს. თუ ბოლოს ვინმე დარჩა უადგილოდ, მას დაედევნებიან დანარჩენები ცალ ფეხზე ხტომით, ვიდრე არ დაიჭერენ.

2. მწკრივის გარღვევა.

მოთამაშენი ორ ჯგუფად იყოფიან და ერთმანეთის პირდაპირ მწკრივებად სდგებიან (20 ნაბიჯის მანძილზე ერთმანეთისაგან). მწკრივში მდგომნი ერთმანეთს ხელებს ჩაჰკიდებენ. თვითეული მწკრივი რიგ-რიგად იწვევს მოწინააღმდეგეთა მწკრივიდან რომელიმე მოთამაშეს, რომელიც გამოქცევით უნდა შეეცადოს პირდაპირ მდგომი მწკრივის გარღვევას. თუ გამოქცეულმა მოთამაშემ შესძლო მოწინააღმდეგეთა მწკრივის გარღვევა, მას უფლება აქვს წაიყვანოს თავის მწკრივში გარღვეული მწკრივიდან ერთ-ერთი მოთამაშე, ხოლო თუ მან ეს ვერ შესძლო, მაშინ თვითონ უნდა ჩადგეს მოწინააღმდეგეთა მწკრივში.

მწკრივის გარღვევის დროს აკრძალულია უხეში დაჯახება და ხელებით მწკრივის გარღვევა.

3. მთიბავი.

პიონერები წრეს აკეთებენ. წრეში ერთი პიონერი ჩადგება, რომელიც ხელში თოკს დაიკავებს, ბოლოში ჩაღიჩა აქვს მობმული. იგი მთიბავია. პიონერი ტრიალობს და ამოძრავებს გაქიმულ თოკს ისე, რომ იგი წრეში მდგომ მოვარჯიშეებს ფეხებში ედება. პიონერები ხეხტომით ცდილობენ თოკი ფეხებში არ გამოედგინათ. ვინაც თოკი ფეხებში

გამოედგება, იგი უკვე „მოთიბულია“ და წრიდან გადის, რის შემდეგ თამაში გრძელდება, ვიდრე მოთიბული ყანა არ იქნება მოთიბული.

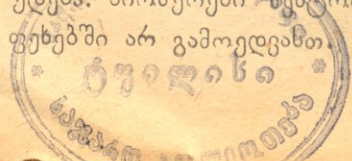
4. გაიქეც და თავს უშველე.

მოთამაშენი წრეს აკეთებენ. ერთი ბავში წრეში სდგას და მის ფეხებთან ბურთი აგდია. უცბად იგი დაიძახებს: „გაიქეც და თავს უშველე“. მოთამაშენი იმ წამსვე გაიქცევიან, ხოლო წრეში მდგომი მიწისაკენ დაიხრება, აიღებს ბურთს და დაიძახებს: „შესდექ“. ყოველი მოთამაშე ვალდებულია იმ წამსვე შეჩერდეს იმ ადგილზე, სადაც განკარგულებამ მოუტოვრო.

წრეში მდგომი ესვრის ბურთს რომელიმე მოთამაშეს. მოთამაშენი ადგილიდან ვერ დაიძვრიან, ხოლო აქვთ დაკუზვის, ადგილზე შებრუნების ან შეხტომის უფლება.

5. ყველა ქვეყნის პიონერები.

პიონერები აარჩევენ ოთხ მოთამაშეს. ისინი მუშათა კლასის ჯალათებს წარმოადგენენ. ჯალათები მოხაზულ მოედანზე დისდევნენ დასაჭერად დანარჩენებს, რომლებიც ყველა ქვეყნების პიონერებს წარმოადგენენ (მაგ. ერთი—გერმანიის, მეორე—ინგლისის, მესამე—საფრანგეთის, მეოთხე—ჩეხეთის პიონერს და სხვ.). როდესაც ჯალათები ყველა პიონერებს დაიჭერენ, მათ ერთ საპყრობილეში დაამწყვდევნენ. სხვადასხვა ქვეყნის პიონერები სარგებლობენ შემთხვევით და ერთმანეთს გააცნობენ თავიანთი ქვეყნის პიონერთა ორგანიზაციის მდგომარეობას. (ამისათვის საჭიროა პიონერები წინასწარ გაეცნონ ბურჟუაზიული ქვეყნების პიონერთა მოძრაობას). როდესაც მათი საუბარი დასრულდება, სწორედ ამ დროს გამოჩნდებიან ს. ს. რ. კავშირის პიონერები, რომლებიც დაესხმიან ჯალათების საპყრობილეს. „გაუმარჯოს ყველა ქვეყნის პიონერებს“, — გაიძახიან პიონერები. ბურჟუაზიული ქვეყნების განთავისუფლებული პიონერები ერთმანეთის მისალმების შემდეგ პიონერთა სიმღერით შემოივლიან რამოდენიმეჯერ მოედანს.

შ ა რ ა ლ ა.

პიონერო, გაზაფხულის
ერთი ყვავილი მოგნახოთ,
დაფუკვირდეთ რიგიანად
და მის ცნობა განვიზრახოთ.

ბოლო ოთხი ასო არ გვსურს
და დაგრჩება ასო სამი
(ყველა ამის გაკეთებას
არ სჭირდება ერთი წამიც)...

გავიხსენოთ თვე ლამაზი,
ის ნეტარი დროა წელის,
ყვავილივით არის ნაზი
და მის მოსვლას ყველა ელის.

გადიშლება ვარდთა წყება
მრავალ ფერით მიღორ-ველად,
და მალხაზი ცელქი სიო
დაუბერავს სანატრელად!

მის პირველი ასო ორი
საჭიროა ჩვენთვის ისე,
ვით გადამქნარ ბალახისთვის
ცელქი წყარო მოკისკისე!

როცა ყველას შევეერთებთ,
თაიგულად შევკრავთ კონად,
მუდამ ვაქოთ და ვადილოთ
ზარმაც ხალხის გასაგონად.

ნ. ცხაკაია.

№ 1. მოფიქრებულია 7 სიტყვა, რომელთა ერთნაირი ასოები აღნიშნულია ერთნაირი ციფრებით. მნიშვნელობა მათი შემდეგია:

- 1. 2. 3. 4. 5. 6 — აგარაკი, რომელიც ჰკურნავს მალარიით დაავადებულთ.
- 7. 8. 6. 9. 6. 1. 6 — ქალაქი საქართველოში.
- 3. 8. 10. 3. 11. 12. 13 — ავტონომიური ოლქი საქართველოში.
- 9. 12. 14. 6. 14. 6. — რევოლუციის გმირი.
- 6. 3. 14. 15. 3. 16. 6 — წელიწადის თვე.
- 14. 3. 17. 18. 3. 9. — სამუშაო იარაღი.
- 6 — 3 — გაზაფხულის ყვავილი.

აღნიშნული სიტყვების პირველმა ასოებმა უნდა მოგცესთ ერთი რევოლუციონერი. რომელია ეს სიტყვები?

№ 2

ც	მ	ს	რ	რ	რ	ჯ				
ო	ო	ო	ა	ა	ა	ა	ა	ა	ა	ა
ი	ი	ი	ი	ი	ი	ი				
ე	ე	ე	ხ	ხ	ხ	კ	კ	ძ	ძ	
ლ	ვ	ტ	ლ	ლ	ნ	ნ	ვ			

მოცემულ უჯრედებში გადასვით ასოები ისე, რომ თითოეულ ჰორიზონტალურ რიგში მიიღოთ გვარები საქართველოს რევოლუციონერებისა.

№ 3.

ბ				
ქ	რ	ე	რ	ყ
ა	ო	თ	ე	შ
ა	ვ	პ	ვ	ო
ი	ი	ლ	ე	ყ
ა	ტ	ე	ლ	ე
დ	თ	ს	ნ	რ
ე				

მოცემულ უჯრედებში გადასვით ასოები ისე, რომ მიიღოთ საერთაშორისო ლოზუნგი.

გამოვა 1927 წ. გამოვა

თრკვირული საშაწვილო დასუკათიეული

ქუჩნალი

მოზადილთათვის

პიონერი

წელიწადი II

ქუჩნალი ს. ს. ს. რ. ყველა სკოლებისათვის სავალდებულოა.

ლენინის სახელობის საქართველოს ბავშთა კომუნისტური ჯგუფების უოველი წევრის, ორგანიზაციის უოველი კოლექტივის, ბავშთა კომუნისტური მოძრაობის თვითეული ხელმძღვანელის, ბიბლიოთეკების და სამკითხველოების ვადდებულე-ბაა გამოიწერონ

პიონერი

მიიღება ხელის მოწერა 1927 წლისათვის.

ქუჩნალი ღირს გადაგზავნით:

- წელიწადში — 5 მან.
- ექვს თვეს — 3 მან.
- სამ თვეს — 1 მან. 50 კაპ.

სალკე ნომერი — 25 კაპ.

მისაგარითი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი № 31, განათლების სახალსო კომისიარიატი. „პიონერი“-ს და „ნაკადული“-ს რედაქცია.

რედაქტორი — სარკელაქსიო კოლეგია.